

ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

Έτος 2017

Αριθμός φύλλου 72

Ιούλιος- Δεκέμβριος

Ομιλία του Προέδρου ΕΕΕ

Κυρίες και κύριοι Συνάδελφοι Στο χρονικό διάστημα που μεσολάβησε από την αρχή του έτους η Ένωση μας εκπροσωπήθηκε και εκπροσωπείται σε όλες τις αλλαγές που συντελούνται τόσο στο επαγγελματικό πεδίο όσο και στις απαιτήσεις αλλά και τις υποχρεώσεις μας.

Καταρχήν προβάλαμε και διεκδικήσαμε με επιτυχία την αύξηση των οργανικών θέσεων όλων των βαθμών προκειμένου να καλυφθούν τα όποια κενά δημιουργούνται από τη θέσπιση θέσεων αποκλειστικής η και μερικής απασχόλησης γεγονός που συντελεί στην αντικειμενική αδυναμία της εύρυθμης λειτουργίας των υπηρεσιών της Εισαγγελίας.

Ασκήσαμε ουσιαστικές και αποτελεσματικές παρεμβάσεις στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων για να ολοκληρωθεί η διαδικασία καταβολής των οφειλομένων της γνωστής τριετίας αλλά και των αναμενόμενων απαιτήσεων μας με παράλληλη μέριμνα για την τακτοποίηση των υποχρεώσεων μας, όταν και όποτε ανακύψουν.

Με τη συμμετοχή μας στο διάλογο για τη συνταγματική αναθεώρηση όπου υποστηρίξαμε τις

πάγιες και διαρκείς θέσεις της Ενώσεως ιδίως για το ζήτημα της επιλογής της ηγεσίας της Δικαιοσύνης ακολούθησε η ουσιαστική συμβολή μας στην Επιτροπή για την αναμόρφωση του Κ.Κ.Δ.Λ.Ο.Δ με προτάσεις και παρεμβάσεις σε όλα τα επίκαιρα ζητήματα που ανέκυψαν σε σχέση με τις διατάξεις των άρθρων 10 και 14.

Η συμμετοχή μας συνεχίζεται στη διαμόρφωση των εξίσου σημαντικών από κάθε πλευρά διατάξεων για την Ολομέλεια και τους Κανονισμούς.

Περαιτέρω προβήκαμε σε δελτία τύπου όπου κρίθηκε επιτακτική η ανάγκη προστασίας συναδέλφων: α/ εξ αφορμής δημοσιευμάτων και σχολίων στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο σχετικά με την ποινική διαδικασία για την έκδοση η μη των τουρκικής υπηκοότητας αξιωματικών τονίζοντας ότι η λειτουργική αρμοδιότητα των εισαγγελικών λειτουργιών υλοποιείται στα πλαίσια της πιστής τήρησης του Συντάγματος και της απαρύγκλιτης εφαρμογής των νόμων, χωρίς εξωτερικές παρεμβάσεις και κενές περιεχομένου προσπάθειες χειραγώγησης, β/ εξ αφορμής τοποθετήσεων δημοσιογράφου ραδιοφωνικής εκπομπής σχετικά με υπόθεση ανθρωποκτονίας που κατ' αυτόν η έκβασή της και δη η μετατροπή της κατηγορίας σε πλημμέλημα προκάλεσε τη "λαϊκή οργή", υπενθυμίζοντας ότι η διασπορά ψευδούς ειδήσεως χωρίς γνώση της εκάστοτε δικογραφίας και διασταύρωση των πηγών της θίγει το κύρος των θεσμικών οργάνων της δικαιοσύνης και συνιστά ενδεχομένως ποινικό αδίκημα καθόσον είναι πρόσφορη να προκαλέσει ανησυχία στους πολίτες ως προς την ορθή απονομή της δικαιοσύνης και γ/εξ αφορμής δημοσιεύματος της εφημερίδας "Documento" σχετικά με προωθούμενη ρύθμιση (εκτίμηση του συντάκτη) ότι «ποινική δίωξη ασκείται μόνο κατόπιν αίτησης της Τράπεζας της Ελλάδος, και ότι «μηνύση ή αναφορά για αξιόποινη πράξη η οποία υποβάλλεται με οποιονδήποτε τρόπο στον Εισαγγελέα και δεν

συνοδεύεται από αίτηση τίθεται αμέσως στο Αρχείο από τον εισαγγελέα γνωστοποιώντας ότι η Εισαγγελική Αρχή είναι, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 28 του ΚΠοινΔ και του άρθρου 24 παρ.1 Κ.Ο.Δ.Κ.Δ.Λ, ανεξάρτητη έναντι των δικαστηρίων και έναντι των λοιπών αρχών του Κράτους καθώς επίσης και έναντι της εκτελεστικής εξουσίας. Η αρχή της νομιμότητας στην άσκηση της ποινικής δίωξης καθιδρύει την υποχρέωση της Εισαγγελικής Αρχής να προβεί στην ποινική δίωξη κάθε φορά που λαμβάνει γνώση, με οποιονδήποτε τρόπο για τη διάπραξη κάποιου εγκλήματος που διώκεται αυτεπαγγέλτως ή και κατ' έγκληση, εφόσον υπάρχει η τελευταία. Η απαίτηση της αιτήσεως διώξεως του άρθρου 41 ΚΠοινΔ οφείλεται σε λόγους γενικότερης κρατικής ή διπλωματικής πολιτικής προς έλεγχο της σκοπιμότητας της ποινικής δίωξης. (ενδεικτικά αναφέρουμε τις διατάξεις των άρθρων 6 παρ.3, 118 παρ.5, 153 παρ.1, 154, 155, 156 και 145 του Ποινικού Κώδικος). Η εξάρτηση της ποινικής δίωξης εκ της υποβολής «αιτήσεως αρχής» δεν προσήκει σε εκείνες τις περιπτώσεις για τις οποίες η δίωξη άπτεται οπωσδήποτε του γενικότερου δημοσίου συμφέροντος, αλλά μόνον εκεί, όπου λόγοι γενικότερης κρατικής ή διοικητικής πολιτικής επιβάλλουν σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση τον έλεγχο της σκοπιμότητας της ποινικής δίωξης. Κάθε σκέψη για παρακώλυση ή επέμβαση, κατ' οιονδήποτε τρόπο άμεσο η έμμεσο, στο έργο της Εισαγγελικής Αρχής είναι για την Ένωση Εισαγγελέων αποκρουστέα και επικίνδυνη και εκλαμβάνεται ως άμεση προσπάθεια χειραγώγησης της Εισαγγελικής Αρχής ιδιαίτερα όταν, «οι δημόσιοι υπάλληλοι της παρ.2 του άρθρου 37 ΚΠοινΔ καθίστανται έτσι αρμόδιοι για την αξιολόγηση καταγγελίας αξιοποιώνων πράξεων». Κατόπιν δε παρεμβάσεών μας προκρίθηκε «το φιλτράρισμα» των υποθέσεων από επιτροπή ανώτατων δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργιών.

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

Διεθνείς Συνεργασίες της Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου

Στα πλαίσια ενίσχυσης των ευρωπαϊκών και διεθνών σχέσεων της Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου, η Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου κυρία Ξένη Δημητρίου - Βασιλοπούλου, από την έναρξη της θητείας της έως σήμερα, έχει υποδεχθεί ομολόγους της και εκπροσώπους δικαστικών και εισαγγελικών αρχών από κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από την Ασία και την Αμερική.

Η σειρά των επαφών της με τους ξένους συναδέλφους της ξεκίνησε με τη συνάντηση που πραγματοποιήθηκε τον περασμένο Σεπτέμβριο, με τη Γενική Εισαγγελέα του Λος Άντζελες κ. Jackie Lacey και συνεχίστηκε με τον Αναπληρωτή Γενικό Εισαγγελέα στο Εφετείο της Νάπολι Dr. Alessandro Jazzeppi, με δικαστές και εισαγγελείς από το Ανώτατο Δικαστικό και Εισαγγελικό Συμβούλιο της Δημοκρατίας της Σερβίας, με τον Γενικό Εισαγγελέα της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας κ. Cao Jianming, την Εισαγγελέα της Πρεσβείας του Ηνωμένου Βασιλείου στην Ελλάδα κ. Leanne Cross και τον Δικαστή του Ανώτατου Δικαστηρίου του Ισραήλ κ. Salim Joubran.

Επιπλέον, έχει πραγματοποιήσει συναντήσεις

με τον Πρέσβη και τον Πρόξενο της Πρεσβείας της Δημοκρατίας της Κορέας στην Ελλάδα, με τον Πρέσβη της Πρεσβείας του Κράτους της Παλαιστίνης στην Ελλάδα, με τον Πρέσβη της Πρεσβείας του Καζακστάν στην Ελλάδα και με εκπροσώπους της Πρεσβείας του Ισραήλ στην Ελλάδα.

Κατά τη διάρκεια των ανωτέρω συναντήσεων, εκτός από την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τη δομή του συστήματος απονομής της δικαιοσύνης στην Ελλάδα και το εκάστοτε κράτος, τέθηκαν τα θεμέλια

για την ανάπτυξη συνεργασίας με βασικό αντικείμενο την ανταλλαγή μορφωτικών επισκέψεων μεταξύ των αντιστοιχών εισαγγελικών υπηρεσιών, η οποία ήδη υλοποιείται με τη δρομολόγηση υπογραφής Μνημονίων Συνεργασίας. Μέχρι στιγμής σε στάδιο τελικής επεξεργασίας βρίσκονται τα Μνημόνια Συνεργασίας με την Ιταλία, τη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας, ενώ, στις 24-5-2017, υπεγράφη στην Αστανά Μνημόνιο Συνεργασίας με τη Γενική Εισαγγελία της Δημοκρατίας του Καζακστάν. Στην περίπτωση δε του Μνημονίου Συνεργασίας με την Ιταλία στα συμβαλλόμενα μέρη εκτός από την Εισαγγελία του Αρείου Πάγου και το Γραφείο του Γενικού Εισαγγελέα του Εφετείου της Νάπολι θα περιλαμβάνονται το Πανεπιστήμιο της Νάπολι Federico II και το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης μέσω του Εργαστηρίου Μελέτης για τη Διαφάνεια, τη Διαφθορά και το Οικονομικό Έγκλημα, που είναι ενταγμένο στη Νομική Σχολή του τελευταίου.

Η Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου έχει ολοκληρώσει με επιτυχία έναν κύκλο επίσημων επισκέψεων στο εξωτερικό.

Στα πλαίσια εφαρμογής δύο ήδη υπογραφέντων Μνημονίων Συνεργασίας της Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου με τη Γενική Εισαγγελία της Ρωσικής Ομοσπονδίας και την Εισαγγελία της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας, συναντήθηκε με τους ομολόγους της, Γενικούς Εισαγγελείς κ.κ. Υι. Ya Chaγka και Sotir Tsatsaron, στη Μόσχα και στη Σόφια, αντίστοιχα. Στη Σόφια, μάλιστα, συμμετείχε και ως ομιλήτρια σε Στρογγυλή Τράπεζα, με θέμα “Ανήλικο Παραβάτες και Ανήλικα Θύματα στο Δικαστικό Σύστημα της Ελλάδας και της Βουλγαρίας”.

Έχει επισκεφθεί, επίσης, την Προϊσταμένη της Εισαγγελίας του Στέμματος του Ηνωμένου Βασιλείου, κ. Alison Saunders, στο Λονδίνο και τον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας της Κύπρου κ. Κώστα Κληρίδη στη Λευκωσία.

Η Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου επιδεικνύοντας ιδιαίτερη ευαισθησία στα σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες και ιδιαίτερα οι ασυνόδευτοι ανήλικοι, που φθάνουν στη χώρα μας, πραγματοποιεί συχνές συναντήσεις με τους επικεφαλής και λοιπούς εκπροσώπους της Διεθνούς Επιτροπής του Ερυθρού Σταυρού (ICRC) και της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR), με σκοπό την άμεση πληροφόρησή της και αναζήτηση λύσεων σε ζητήματα που ανακύπτουν σχετικά με τη διαχείριση και την προστασία των προσφύγων. Παράλληλα, στηρίζει τη συνεχή ενημέρωση των εισαγγελικών λειτουργών όλης της χώρας για θέματα που συνδέονται με τους πρόσφυγες και εμπίπτουν στο πεδίο των αρμοδιοτήτων τους, ενθαρρύνοντας τη συμμετοχή τους σε σχετικά εκπαιδευτικά σεμινάρια.

Χαρακτηριστικά αναφέρουμε την Ημερίδα της Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου, της Διεθνούς Επιτροπής του Ερυθρού Σταυρού και της Διεύθυνσης Εγκληματολογικών Ερευνών της Ελληνικής Αστυνομίας (ΔΕΕ), με θέμα: “Ορθές πρακτικές ταυτοποίησης νεκρών αγνώστων στοιχείων, με έμφαση στη διαχείριση δεδομένων” αλλά και τη Στρογγυλή Τράπεζα, την οποία συνδιοργάνωσε η Εισαγγελία του Αρείου Πάγου με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, με θέμα: “Πρόληψη και αντιμετώπιση της σεξουαλικής εκμετάλλευσης των παιδιών προσφύγων και μεταναστών”.

Πρέπει, επίσης, να αναφερθεί, ότι ως Επικεφαλής αντιπροσωπειών εισαγγελικών λειτουργών έχει συμμετάσχει σε επιμορφωτικά σεμινάρια, που διοργανώθηκαν στο εξωτερικό, όπως είναι το σεμινάριο το οποίο πραγματοποιήθηκε στα γραφεία της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και της Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις Βρυξέλλες και το σεμινάριο για τις εκδόσεις, την αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος και της τρομοκρατίας και της διαφθοράς, το οποίο διοργανώθηκε από την Εισαγγελία του Στέμματος στο Λονδίνο.

Τέλος, συμμετείχε ως προεδρεύουσα και ομιλήτρια στην Ημερίδα Ποινικού Δικαίου και Ποινικής Δικονομίας, η οποία διοργανώθηκε από τη Νομική Σχολή του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου. Η εν λόγω ομιλία με θέμα: “Συστημική κακοποίηση ανήλικων θυμάτων” παρατίθεται ακολούθως:

«ΣΥΣΤΗΜΙΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ ΑΝΗΛΙΚΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ»

Τρόμος στο παιδικό δωμάτιο! Προ ημερών αφίχθη στο Νοσοκομείο Παιδών «Αγία

Σοφία», συνοδευόμενο από τον πατέρα του ένα τετράχρονο αγόρι. Το παιδί έφερε μελανιές σε όλο του το σώμα, ήταν απισχναμένο, μόλις 9 κιλά και είχε σπασμούς. Σύμφωνα με πληροφορίες ..., ο πατέρας απέκρουσε τις επίμονες ερωτήσεις των γιατρών, ισχυριζόμενος ότι «τσακώνεται με το αδελφάκι του». Η αξονική τομογραφία έδειξε παλαιότερα χτυπήματα στο κεφάλι. Λίγο προτού πέσει σε κώμα, το παιδί έδωσε τη δική του εξήγηση: «Ο μπαμπάς μου χτυπάει εμένα και τη μαμά μου...».

Αυτό το δημοσίευμα της εφημερίδας «ΤΟ ΒΗΜΑ» της 24/12/11 είναι ένα από τα πολλά που βλέπουν το φως της δημοσιότητας.

Η βία αποτελεί φαινόμενο με ανησυχητικές διαστάσεις. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας εκτιμά ότι 40.000.000 παιδιά στον κόσμο γίνονται θύματα ενδοοικογενειακής βίας κάθε χρόνο ενώ 53.000 βρέφη δολοφονούνται κάθε χρόνο αμέσως μετά τη γέννησή τους επειδή είναι κορίτσια.

Στην Ελλάδα η εκτίμηση της συχνότητας της κακοποίησης και παραμέλησης των παιδιών στο γενικό πληθυσμό υπολογίζεται κατ'έτος σε 1.000-2.000 νέες περιπτώσεις για κάθε έτος ηλικίας, με μεγαλύτερη συχνότητα στις μικρές ηλικίες.

Η πιο ακραία μορφή κακοποίησης, η σεξουαλική κακοποίηση εντός της οικογένειας, που είναι συχνότερη, αλλά και από τρίτους, αφορά εκατομμύρια παιδιά. Σύμφωνα με τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών υπολογίζεται, ότι κάθε χρόνο σε ολόκληρο τον πλανήτη 73.000.000 αγόρια και 150.000.000 κορίτσια υφίστανται σεξουαλική παραβίαση. Τα δεδομένα είναι αποστομωτικά και σοκάρουν την κοινή γνώμη αλλά και τους επαγγελματίες. Καλούν, όμως, σε εγρήγορη και ετοιμότητα για την αντιμετώπιση του προβλήματος της κακοποίησης των ανηλίκων.

Οι κυριότερες μορφές **θυματοποίησης** των ανηλίκων, είναι οι εξής:

1. Σωματική βία και κακοποίηση. Η σωματική βία και η κακοποίηση συνιστούν εγκληματικές ενέργειες, στις οποίες ένας ή περισσότεροι ενήλικες προκαλούν ή επιτρέπουν να προκληθούν στο παιδί σωματικές κακώσεις ή συνθήκες στέρησης, οι οποίες πολλές φορές επιφέρουν σοβαρές διαταραχές σωματικής, νοητικής, συναισθηματικής ή κοινωνικής μορφής ενώ σε ακραίες περιπτώσεις μπορεί να έχουν ως αποτέλεσμα ακόμη και το θάνατο.

2. Σεξουαλική παραβίαση. Η σεξουαλική παραβίαση του παιδιού, η οποία συνίσταται συνήθως στη χρήση του ανήλικου από ενήλικα για σεξουαλική ηδονή και ικανοποίηση, περιλαμβάνει μία σειρά παράνομων πράξεων (όπως έκθεση, επίδειξη γεννητικών οργάνων, σεξουαλικά αγγίγματα, βιασμό και αιμομιξία). Εκτός από συγκεκριμένα σημάδια στο σώμα, τα οποία θεωρούνται ενδεικτικά σεξουαλικής κακοποίησης και η ίδια η συμπεριφορά των παιδιών είναι δυνατόν να υποδηλώνει την παραβίαση που υπέστησαν. Συγκεκριμένα, παρατηρούνται συμπτώματα παθογένειας σε παιδιά - θύματα σεξουαλικής παραβίασης, όπως απόσυρση και ενδοστρέφεια ή προκλητική συμπεριφορά σεξουαλικού χαρακτήρα ή παραβατική συμπεριφορά.

3. Ψυχολογική κακοποίηση. Η ψυχολογική κακοποίηση αποτελεί τη δυσκολότερη περίπτωση ανίχνευσης και διάγνωσης της κακοποίησης. Η διάγνωση της ψυχολογικής κακοποίησης χρειάζεται τα μέρη (θύμα και ειδικός) να αναπτύξουν μεταξύ τους μία σχέση εμπιστοσύνης, η οποία είναι αναγκαία

για τη διερεύνηση του φαινομένου. Η μορφή αυτή της κακοποίησης περιλαμβάνει πράξεις, παραλείψεις και συμπεριφορές που εμπεριέχουν συστηματική απόρριψη, εκφοβισμό, απομόνωση, εκμετάλλευση, υποτίμηση, αποθάρρυνση, παραμέληση (Είσαι βλάκας! Ο Γιάννης είναι καλύτερος! Με πέθανες! Δε σ'αγαπώ. Μου έβγαλες ξινή τη βόλτα! Ίδιος ο άχρηστος ο παππούς σου είσαι.).

4. Σύνδρομο του «αμέτοχου θεατή», θεωρείται η έκθεση του παιδιού για μακρό χρονικό διάστημα σε διάφορες μορφές βίας, χωρίς το ίδιο να υφίσταται σωματικές κακώσεις. Ο νόμος 3500/2006 λαμβάνει υπόψη του τη μορφή αυτής της κακοποίησης διευρύνοντας τον κύκλο των θυμάτων και εντάσσοντας σε αυτόν τον ανήλικο ενώπιον του οποίου εκτυλίσσονται σκληρές ενδοοικογενειακής βίας.

5. Παραμέληση. Η παραμέληση παρατηρείται, στις περιπτώσεις στις οποίες βασικές ανάγκες του παιδιού όπως διατροφή, η ιατρική φροντίδα, η ένδυση, η παρακολούθηση του σχολείου δεν καλύπτονται καθόλου ή καλύπτονται πλημμελώς ή μη προσηκόντως με αποτέλεσμα να τίθεται σε σοβαρό κίνδυνο η υγεία και η ανάπτυξη του παιδιού. Μορφές της παραμέλησης μπορεί να συνιστούν ακόμη και η ανεπάρκεια της αύξησης ή η δυστροφία μη οργανικής αιτιολογίας, στην οποία το βάρος του σώματος ενός παιδιού βρίσκεται κάτω από τα φυσιολογικά για την ηλικία του όρια.

Για την προστασία των κακοποιημένων- παραμελημένων παιδιών έχουν θεσπιστεί διατάξεις στο Σύνταγμα μας, σε νόμους και Διεθνείς Συμβάσεις, που έχουμε κυρώσει. Το Σύνταγμα μας (στο άρθρο 21) ορίζει, ότι η οικογένεια, ο γάμος, η μητρότητα και η παιδική ηλικία τελούν υπό την προστασία του κράτους και ότι το τελευταίο λαμβάνει ειδικά μέτρα για την προστασία της νεότητας.

Ο συνταγματικός νομοθέτης, δηλαδή, έχει αναγάγει την παιδική ηλικία, τη νεότητα, σε αυτοτελές συνταγματικά προστατευόμενο αγαθό. Πρόκειται για το έννομο αγαθό του να ζει ένα ανήλικο άτομο ανάλογα με την ηλικία του και να απολαμβάνει τα αγαθά της στοργής, της φροντίδας, της προληπτικής ιατρικής, της ψυχολογικής ασφάλειας, της εκπαίδευσης, του ελεύθερου χρόνου, της ψυχαγωγίας.

Είναι αυτονόητο ότι το αγαθό αυτό είναι ευάλωτο και ευπρόσβλητο τόσο από τρίτους (ανήλικο θύμα) όσο και από τον ίδιο το φορέα του (ανήλικος παραβάτης).

Και στις δύο περιπτώσεις προσβάλλεται η ψυχική, πνευματική και κοινωνική ανέλιξη του ανήλικου ατόμου, η οποία ανακόπτεται προσωρινά ή μόνιμα. Διάσπαρτες στον Ποινικό μας Κώδικα είναι οι διατάξεις για την πρόβλεψη και τιμωρία πράξεων κατά ανηλίκων αλλά και σε ειδικούς Ποινικούς Νόμους όπως ο Ν. 3.500/06 για την ενδοοικογενειακή βία. Επίσης, η Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού (Ν.2101/1992), η Σύμβαση της Ευρώπης για την προστασία του παιδιού από τη σεξουαλική εκμετάλλευση και κακοποίηση (Ν. 3727/2008 Lanzarote), οι Κανόνες του Πεκίνου για τους ανήλικους παραβάτες, δίνουν ένα ικανοποιητικό νομικό πλαίσιο.

Ειδικότερα, η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού είναι ο Καταστατικός Χάρτης, το Σύνταγμα θα έλεγε κανείς της Παιδικής Προστασίας, με βάση το οποίο πρέπει οι χώρες που το κύρωσαν, να εκσυγχρονίσουν τη νομοθεσία τους. Με τα άρθρα της 19,32,33,34,35 και 36 η

ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ

ΕΞΑΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: ΕΝΩΣΗ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: Δημήτριος Ασπρονέρακας, Εισαγγελέας Εφετών

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΥΛΗΣ: Σπυρίδων Παππάς - Εισαγγελέας Πρωτοδικών,

Ροζαλία Λάλλη - Εισαγγελέας Πρωτοδικών

ΓΡΑΦΕΙΑ: Δικαστήρια πρώην Σχολής Ευελπίδων

• Κτίριο 16 • Γραφείο 204

ΤΗΛ.: 210 8222548 • FAX: 2108254211

E-MAIL: eisag@otenet.gr

ΕΚΔΟΣΗ-ART DIRECTION-DTP-ΕΚΤΥΠΩΣΗ:

LERIDIS PRINTING SOLUTIONS

Σύμβαση δίνει, αντίστοιχα, τις κατευθυντήριες γραμμές για την προστασία του παιδιού από την κακοποίηση, την παιδική εργασία, τη χρήση ναρκωτικών, τη σεξουαλική εκμετάλλευση, την πώληση, το εμπόριο και την απαγωγή παιδιών, καθώς και άλλες μορφές εκμετάλλευσης.

Η Σύμβαση όμως αυτή, όπως άλλωστε και οι Κανόνες του Πεκίνου, στρέφουν το βλέμμα τους και στην προστασία των παραβατών ανηλίκων, αυτών που σχεδόν στο σύνολό τους προϋπήρξαν θύματα κάποιας μορφής κακοποίησης και θέτουν κανόνες για την απονομή δικαιοσύνης και τις ποινικές γενικά διαδικασίες, γιατί ξέρουμε πολύ καλά, πως και μέσα στο σύστημα της ποινικής δικαιοσύνης οι ανήλικοι ή οι νεαροί παραβάτες πολλές φορές κακοποιούνται.

Τι γίνεται, όμως, με το χειρισμό υποθέσεων στην πράξη των ανηλίκων θυμάτων και παραβατών; Αφού επικεντρωθώ στα ανήλικα θύματα, δεν μπορώ να αποφύγω τον πειρασμό να θυμηθούμε μαζί θύματα ανήλικα του συστήματος μας.

Μετά από καταγγελία της μητρικής γιαγιάς και διάγνωση καταξιωμένου φορέα παιδικής προστασίας, αφαιρείται η γονική μέριμνα ενός κοριτσιού 5 ετών και ενός αγοριού 2,5 ετών από τους γονείς τους, γιατί ο πατέρας τα κακοποιούσε σεξουαλικά. Περνούν τα χρόνια, βρίσκομαι στη μέση ηλικία της καριέρας μου και ξανασυναντώ την περίπτωση. Τα παιδιά ήδη 15 ετών και 12,5 αντίστοιχα, βρίσκονται σε Ίδρυμα Παιδικής προστασίας. Ο πατέρας έχει πετύχει 9 αναβολές σε Μ.Ο.Δ. και δεν έχει δικαστεί ακόμη. Τη δέκατη φορά δικάζεται για την κακοποίηση των παιδιών του σε κάθειρξη συνολικά 17 ετών και φυλακίζεται.

Η μητέρα πετυχαίνει με δικαστική απόφαση να πάρει από το φορέα Παιδικής Προστασίας την επιμέλεια των παιδιών, τα οποία παίρνει στο σπίτι, αφού πλέον δεν κινδυνεύουν από τον πατέρα, ο οποίος βρίσκεται φυλακή. Μετά από λίγους μόνο μήνες κράτησης ο πατέρας αποφυλακίζεται με αναστολή της εκτέλεσης της ποινής, αφού η μητέρα κατάθεσε ως μάρτυρας υπέρ αυτού και αφού πλήρωσε ένα σοβαρό χρηματικό ποσό για εγγύηση, ακριβώς όσα χρήματα πριν λίγες μέρες είχε δώσει ο φορέας Πρόνοιας στη μητέρα για να την ενισχύσει οικονομικά.

Τώρα ζουν όλοι μαζί θύτες και θύματα και μεις οι υπόλοιποι ακόμη καλύτερα.

.....

Μία οικογένεια μεταναστών επαναπατριζεται από τις Η.Π.Α.

Τα δύο κοριτσάκια τους ηλικίας επτά και δώδεκα χρονών παρακολουθούν το Δημοτικό της γειτονιάς, εκατό μέτρα μακριά από το σπίτι τους. Η δωδεκάχρονη σταχτοπούτα κυκλοφορεί στο διάλειμμα με πολλά χρήματα για την ηλικία της. Ο δάσκαλός της ένα απόγευμα την πιάνει με 50 ευρώ. Η υποψία του είναι, ότι αφαιρεί χρήματα κρυφά από τους γονείς της και τους ειδοποιεί. Εκείνοι μετά από συζήτηση μαζί της μαθαίνουν πως ο καφετζής, που έχει το ψιλκατζίδικο και καφενείο μαζί κοντά στο σχολείο, κάτω από το Α.Τ. της περιοχής, ο καφετζής του αστυνομικού τμήματος, ένας ηλικιωμένος 65άρης επί δύο μήνες περίπου μαζεύει τη σταχτοπούτα στο παραβάν του μικρομάγαζού του και τη χαϊδολογεί σε απόκρυφα μέρη του σώματός της και της δίνει χρήματα.

Δάσκαλοι και γονείς παγώνουν. Με τα 50 ευρώ στο χέρι, και τη μικρή σπεύδουν στο αστυνομικό τμήμα και καταγγέλουν περιμένοντας να πέσει ο πέλεκυς της Δικαιοσύνης.

Ξυπνούν στους αστυνομικούς, που αναλαμβάνουν την υπόθεση οι άμυνες τους.

Δε μπορεί ο καφετζής τους να είναι ο δράστης. Κι αν ακόμη ήταν, αυτοί θα έπρεπε να το έχουν καταλάβει.

Αποκλείεται κάτω από τη μύτη τους τέτοιο περιστατικό και να μην έχουν πάρει ειδηση. Μέσα σε δύο μέρες έχουν καλέσει τη σταχτοπούτα στο Τμήμα και της έχουν πάρει τρεις καταθέσεις. Την Τρίτη ημέρα την ξανακαλούν. Δύο-τρεις αστυνομικοί την παίρνουν, μόνη, χωρίς την παρουσία των γονιών της και την πηγαίνουν στο ψιλκατζίδικο. Εκεί παρευρίσκεται και ο δήμιός της. Θέλουν να κάνουν “αναπαράσταση” του εγκλήματος.

Ρωτούν τη μικρή τι υπάρχει πίσω από το παραβάν, που τους είχε περιγράψει, πως εκεί παραβιάζόταν σεξουαλικά.

Εκείνη δεν αναφέρει, πως πίσω από το παραβάν υπάρχουν τρία σκαλάκια που κατεβαίνεις. Το συμπέρασμα της προανάκρισης: Η σταχτοπούτα δεν κακοποιήθηκε.

Τα υλικό αυτό συμπληρώνεται στον Ανακριτή, στον οποίο πηγαίνει η υπόθεση, με τις καταθέσεις δύο αστυνομικών του περί ου ο λόγος αστυνομικού τμήματος.

Αποκλείεται ο κύριος τάδε να έκανε αυτά που καταγγέλει η μικρή. Είναι έντιμος, τον ξέρουμε χρόνια κ.τ.λ. Όλα είναι φαντασίες της μικρής σταχτοπούτας.

Απαλλαγή του δράστη με απαλλακτικό βούλευμα. Η σταχτοπούτα μας ένα ράκος. Εφιάλτες, ενουρήσεις νυχτερινές, αφρημάδα, απομόνωση. Συμπτώματα, που δεν τα είχε ούτε κατά το διάστημα που υφίστατο σεξουαλική παραβίαση. Μη μου πείτε, πως δε μαντέψατε, ποια ήταν η κακιά μητριά του παραμυθιού μας.

Οι ταλαιπωρημένες σταχτοπούτες τελικά δεν είναι ένα χιλιοειπωμένο παραμύθι, αλλά μία πικρή πραγματικότητα και η πραγματικότητα στον τομέα της προστασίας των ανηλίκων ατόμων ένα εφιαλτικό παραμύθι.

.....

Οδηγείται στον Εισαγγελέα Ανηλίκων Αθηνών ένα παιδί γύρω στα 12, για κλοπή, που οι άκρες των αυτιών του είναι στρογγυλές, πρησμένες και μελανιασμένες σαν μπίλιες. Ο μικρός αναφέρει, πως ο Διοικητής Κεντρικού Αστυνομικού Τμήματος της Αθήνας του έβαλε μανταλάκια στ’ αυτιά για να ομολογήσει όλες τις κλοπές, που είχε κάνει και πως τον κρέμασε από τα πόδια απ’ το μπαλκόνι του Τμήματος, για να πει με ποιους άλλους ήταν. Στον Εισαγγελέα ο Φώτης ομολογεί τις διπλάσιες κλοπές, απ’ αυτές που είχε ομολογήσει στο Διοικητή, χωρίς μανταλάκια στ’ αυτιά.

.....

Ο γείτονας μιας ανήλικης 11 ετών, τρεις μέρες τρέχει σε διάφορες υπηρεσίες για να καταγγείλει, πως η ανήλικη κακοποιείται σεξουαλικά από τον πατέρα της εδώ και πολλά χρόνια. Πηγαίνει στο αστυνομικό τμήμα της περιοχής. Τον στέλνουν στην εισαγγελία. Είναι Σαββατοκύριακο. Πηγαίνει στον εισαγγελέα υπηρεσίας. Τον στέλνει στον εισαγγελέα τη Δευτέρα. Ο Εισαγγελέας Ακροάσεων του λέει, πως θα ήταν καλύτερα να έρθει την επομένη στον Εισαγγελέα Ανηλίκων. Την Τρίτη έρχεται στον Εισαγγελέα Ανηλίκων. Αγανακτισμένος από τις υπηρεσίες και έτοιμος να αφήσει την υπόθεση, μας λέει πως η 11χρονη γειτονοπούλα του διηγήθηκε σ’ αυτόν και τη γυναίκα του, πως όσο θυμάται τον εαυτό της, λέει από τριών ετών, έχοντας χάσει την αίσθηση του χρόνου, ο πατέρας της την απομονώνει από τη μητέρα της και τ’ άλλα δύο αδέρφια της, αγόρια, το ένα μικρότερο και το άλλο λίγο μεγαλύτερό

της και της κάνει διάφορες ασελγείς πράξεις, μα κυρίως ικανοποιείται με στοματογεννητική σεξουαλική επαφή.

Είναι μεσημέρι Τρίτης. Τηλέφωνο στην Εταιρεία Προστασίας Ανηλίκων. Είναι επικίνδυνο για την ίδια την υπόθεση να ξεκινήσει ένας εισαγγελέας μόνος, για ν’ αντιμετωπίσει τέτοια περίπτωση. Με την υπεύθυνη της υπηρεσίας κοινωνική λειτουργό, στο αστυνομικό τμήμα που πηγαινόεφερε το γείτονα για τρεις μέρες. Με δυο κουβέντες οι υπεύθυνοι ευαισθητοποιούνται και βοηθούν. Σε λίγο ένα κοριτσάκι βρίσκεται μαζί μας, ένα όμορφο κοριτσάκι της Ε’ δημοτικού, που θέλει να φύγει από την κόλασή του. Δίνει την πρώτη του κατάθεση στο αστυνομικό τμήμα. Η μητέρα ήξερε. Δέχεται πως η μικρή της είχε μιλήσει. Και τώρα ακόμα δεν την πιστεύει. Δε θέλει να την πιστέψει. Με μεγάλη ευκολία η μικρή μας ακολουθεί. Σαν να μας ήξερε από χθες. Από το ίδιο βράδυ βρίσκεται στα χέρια κατάλληλου παιδοψυχιατρικού κέντρου. Όλοι τότε πιστεύαμε, πως η μικρή μας κοκκινοσκουφίτσα γλύτωσε από τον κακό της λύκο. Κρίμα όμως. Από εκείνο το βράδυ η μικρή μας μπαίνει στα γρανάζια ενός συστήματος, ενός άλλου λύκου που θα την κομματιάσει σιγά-σιγά και σταθερά. Ενός συστήματος-λύκου, από το οποίο ο μόνος που θα ωφεληθεί είναι ο λύκος- πατέρας. Αίτηση του εισαγγελέα για να αφαιρεθεί η επιμέλεια της μικρής από τους γονείς. Ο δικαστής θέλει να ακούσει τη μικρή. Αγωγή για να αφαιρεθεί η επιμέλεια οριστικά. Ο δικαστής πάλι θέλει να ακούσει τη μικρή. Και ο ανακριτής θέλει να την εξετάσει.

Ο πατέρας δεν κρατείται προσωρινά μετά την απολογία του, αλλά αφήνεται ελεύθερος με περιοριστικούς όρους. Η μητέρα, η γιαγιά, τα αδέρφια του πατέρα την πλησιάζουν στο ίδρυμα, που τελικά η μικρή βρίσκεται «φυλακισμένη», την πιέζουν να αλλάξει τις καταθέσεις της, γιατί θα τους κλείσει το σπίτι, θα κλείσει τον πατέρα της φυλακή, τι θα πουν στη γειτονιά, τι θα γίνουν τ’ αδέρφια της.

Ο πατέρας παραπέμπεται στο Μικτό Ορκωτό Δικαστήριο. Το παιδοψυχιατρικό κέντρο προετοιμάζει κάθε φορά την κοκκινοσκουφίτσα για τη δίκη. Έξι φορές θαρρώ θα αναβληθεί η δίκη. Ο πατέρας θα δικαστεί τελικά σε 12 χρόνια κά-θειρξης και θα κλειστεί στη φυλακή. Η κοκκινοσκουφίτσα έχει κλείσει τα 15 και πηγαίνει για τα 16. Η ανάπτυξή της έχει καθλωθεί στην προεφηβεία. Ούτε το στήθος της αναπτύσσεται, ούτε η έμμηνος ρύση έρχεται. Ποιο παιδοψυχιατρικό κέντρο μπορεί να τη σώσει; Πόσους κυνηγούς άραγε πρέπει να διαθέτει το παραμύθι μας για να σκοτώσουν τόσους λύκους!!

.....

Ποιός θα σώσει αυτά τα παιδιά από τη συστηματική κακοποίηση, που υφίστανται; Σ’ όλους φαντάζομαι αυτή τη στιγμή έρχονται στο μυαλό περιστατικά παιδιών, για τα οποία καθυστερήσαμε να ενεργήσουμε ή άλλα που επιληφθήκαμε επαγγελματίες πολλών φορέων και στο τέλος από έλλειψη εμπιστοσύνης μεταξύ μας δε χάσαμε την περίπτωση, χάσαμε το ίδιο το παιδί. Το “κακοποιήσαμε” περισσότερο από τους θύτες του, βρέθηκε ανάμεσά μας αβοήθητο περισσότερο απ’ όσο ήταν στο χώρο της κακοποίησης ή της παραβατικότητας στην οποία είχε εμπλακεί. Ήταν Απρίλιος του 1986. Στην Ρόδο γινόταν το Α’ Παγκόσμιο Συνέδριο για την Κακοποίηση και Παραμέληση του Παιδιού. Σύνεδροι ήταν γιατροί, δικαστικοί λειτουργοί, κοινωνικοί λειτουργοί, παιδοψυχίατροι, ψυχολόγοι, αστυνομικοί, εκπαιδευτικοί. Ήταν η πρωινή συνεδρίαση της

τρίτης, θαρρώ, ημέρας και θα γινόταν η τελευταία εισήγηση από ένα Βέλγο παιδοψυχίατρο, πριν το διάλειμμα του καφέ. Ο ομιλητής σηκώθηκε, από το τραπέζι, πήρε στα χέρια του μια κιμωλία και άρχισε να ζωγραφίζει στον πίνακα, που υπήρχε πίσω του. Έφτιαξε ένα μπρίκι, ένα φλυτζάνι, ένα πιατελάκι, ένα κουτάλι, ένα κουτί που απέξω έγραφε «καφές» κι άρχισε να μας λέει: «Παίρνουμε το μπρίκι, βάζουμε μέσα νερό, ανοίγουμε το κουτί και παίρνουμε ένα κουταλάκι καφέ, τα ρίχνουμε στο μπρίκι, ανακατεύουμε, το βάζουμε στη φωτιά, γίνεται ο καφές, τον σερβίρουμε στα φλυτζάνια μας, καθόμαστε γύρω-γύρω από ένα στρογγυλό τραπέζι, πίνουμε τον καφέ μας και μετά αρχίζουμε να μιλάμε για κακοποίηση ανηλίκων».

Μείναμε άφωνοι. Ποιος δεν μπορούσε να καταλάβει πως εκείνος ο Βέλγος ήθελε με τον απλούστερο τρόπο να μας μιλήσει για δύο πράγματα, που μας διαφεύγουν όταν μιλάμε, ή νομοθετούμε ή καλούμαστε να χειριστούμε ως επαγγελματίες υποθέσεις κακοποίησης παιδιών. Πως πρέπει πάντα να το κάνουμε, αφού βρεθούμε σε ένα κλίμα νηφαλιότητας περίσκεψης αλληλοεμπιστοσύνης, και συντροφικότητας, γύρω από το ίδιο τραπέζι άνθρωποι που υπηρετούμε σε διαφορετικά μετερίζια την υπόθεση «κακοποίηση - παραμέληση παιδιών», το πιο πολύπλοκο και πολυσύνθετο πρόβλημα, που υπάρχει στο χώρο της παιδικής προστασίας. Ποιος δεν κατάλαβε, πως η αντιμετώπιση της κακοποίησης των παιδιών χρειάζεται διεπιστημονική ομάδα, που θα ασχοληθεί με αυτή. Ο μοναχικός επαγγελματίας είναι δύσκολο να διαχειριστεί τη συναισθηματική φόρτιση στο χώρο της βίας, της κακοποίησης. Η αδυναμία του είναι δυνατόν να τον οδηγήσει σε επαγγελματική εξάντληση (burnt-out) ή ακόμη χειρότερα να αναστραφεί σε παντοδυναμία.

Δουλεύοντας από το 1983 και για πολλά χρόνια, μάλλον μέχρι και σήμερα και για όσο θα ζω σαν Εισαγγελέας Ανηλίκων ήρθα πρόσωπο με πρόσωπο με την παραβατικότητα και την κακοποίηση των παιδιών. Αισθάνθηκα άχρηστη και ανεπαρκής να συμπεριφερθώ στα θύματα αλλά και στους δράστες. Έβλεπα, πως στην προσπάθειά μου να συλλέξω αποδεικτικά στοιχεία για τους δράστες και τις πράξεις τους, «κακοποιούσα» για δεύτερη φορά τα θύματα, χωρίς να μπορώ να τα προστατέψω αποτελεσματικά.

Μου πήρε αρκετό καιρό, για να μάθω, πως ένας άνθρωπος, ένας επαγγελματίας δεν μπορεί αλλά και δεν πρέπει να σηκώνει μόνος του το βάρος της ανήλικης παραβατικότητας και θυματοποίησης. Ακόμη και στο μύθο της λερναίας ύδρας ένας ημίθεος δεν μπόρεσε να τα καταφέρει μόνος του. Εκείνος έκοβε ένα κεφάλι κι αν ο Ιόλαος, ένας κοινός θνητός, δεν το έκαψε, φύτρωναν δύο. Πόσο μάλλον στο χώρο της παραβατικότητας και θυματοποίησης, που είναι λερναία ύδρα και εμείς όλοι είμαστε κοινόι θνητοί. Το 1985, στην Αλαμπάμα των Η.Π.Α., ένας Εισαγγελέας με τους ίδιους προβληματισμούς, δημιούργησε το πρώτο Κέντρο Αρωγής Παιδιών «CHILD ADVOCACY CENTRE» (CAC), για ανηλίκους, που είχαν υποστεί οποιασδήποτε μορφής κακοποίηση, το οποίο σχηματικά είχε το παιδί στο κέντρο του και γύρω από αυτό σε ίσες αποστάσεις είχε τους επαγγελματίες, πολλαπλών ειδικοτήτων, που θα επιλαμβάνονταν:

Αυτό αναζητούμε σήμερα οι επαγγελματίες. Να γνωριστούμε, να εμπιστευθούμε ο ένας τον άλλο και να ορκιστούμε, πως ο καθένας θα παίξει το ρόλο που του αναλογεί στο χώρο της κακοποίησης και κυρίως της ενδοοικογενειακής, όπου η οικογενειακή ασφάλεια γίνεται ανασφάλεια, η πατρική και η συζυγική αγάπη γίνεται εφιάλης, εκεί που οι καθρέφτες της ψυχής σπάζουν σε χίλια κομμάτια για πάντα.

Να συμφωνήσουμε:

- Ποιός κάνει, τι
- Ποιός θα επέμβει και πότε
- Πώς θα ανταλλάξουμε ιδέες
- Πώς θα εκπαιδευτούμε, για να συνυπάρξουμε, να είμαστε αποτελεσματικοί και να μην προκαλέσουμε βλάβη.
- Πώς θα βοηθήσουμε τα θύματα, που πολλές φορές είναι χρόνια ασθενείς: «σύνδρομο κακοποιημένου παιδιού».
- Πώς θα εντάξουμε τους δράστες στην παραδεκτά κοινωνική δομή της «μη βίας».

Ενας Γάλλος συγγραφέας, ο Debor, που έζησε σε στρατόπεδο συγκέντρωσης και βίωσε τη βία και τον ευτελισμό λέει: «Πέθανα σ' ένα στρατόπεδο συγκέντρωσης και μετά η ζωή είναι ένα φόρεμα που δεν μου έρχεται».

Στο χώρο της ενδοοικογενειακής βίας το σύμπαν, ακόμη χειρότερα, καταρρέει σε μαύρη τρύπα, που δεσμεύει για πάντα σχεδόν την αξιοπρέπεια του θύματος, την αυτοπεποίθησή του, τον αυτοσεβασμό του, την εμπιστοσύνη του στους άλλους, την πίστη του στα συστήματα.

Το να είναι κάποιος θύμα ενδοοικογενειακής βίας είναι ακούσιο, το να του παράσχουμε βοήθεια είναι υποχρεωτικό.

Φθάνει να έχουμε ψυχή, να έχουμε αποκτήσει ικανότητες, τεχνογνωσία και να παρέχουμε υπηρεσίες ποιότητας.

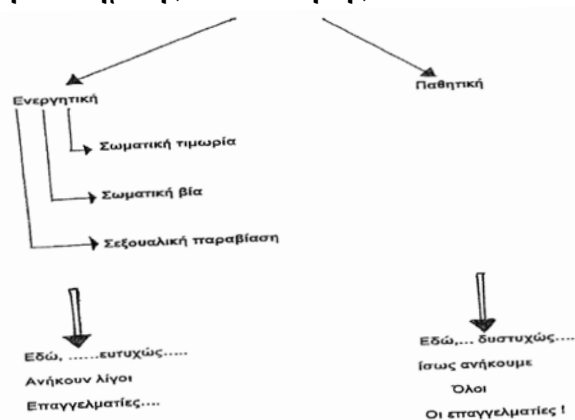
Φθάνει να διαθέτουμε, όπως λέει η Αστυνομικός Cattol Ellis, Διευθύντρια του Τμήματος Αντιμετώπισης Θυμάτων Βίας, του Αστυνομικού Τμήματος της Κομητείας Φαίρφαξ της Πολιτείας Βιρτζίνια των Η.Π.Α., τα τρία Η (ΗΗΗ):

H e a r t = καρδιά

H e a d = κεφάλι

H a n d = χέρι

Είδη Συστημικής Κακοποίησης

ΕΙΔΗ ΠΑΘΗΤΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΕΛΗΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΘΕΣΜΟΥΣ

Α. Οι ανάγκες των παιδιών δεν λαμβάνονται υπόψη.

- «Αθέατα» παιδιά.
- Δευτερογενής θυματοποίηση.

Β. Ανεπάρκεια και ακαταλληλότητα υπηρεσιών.

- Ανύπαρκτες
- Ανεπαρκείς
- Ακατάλληλες
- Απρόσιτες
- Λόγω προϋποθέσεων εισαγωγής στο σύστημα
- γεωγραφικά
- γλωσσικά

- πολιτισμικά
- από έλλειψη πληροφόρησης

Γ. Ανεπαρκής οργάνωση και συντονισμός υπηρεσιών

- «από τον έναν στον άλλο»
- «δεν είναι δική μας ευθύνη»
- «είναι αποκλειστικά δική μας ευθύνη»
- ασυνέχεια
- άμυνα

ΕΙΔΗ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΘΕΣΜΟΥΣ

- Ιδρυματική κακοποίηση
- Σωματική τιμωρία και παραμέληση, στην αναδοχή, σε ιδρύματα κλειστής περιθάλψης ή σε άλλες κλειστές και ανοιχτές δομές που προστατεύουν, απασχολούν ή εκπαιδεύουν παιδιά.
- Σωματική, σεξουαλική και συναισθηματική κακοποίηση σε προπονητικά κέντρα, παιδικούς σταθμούς, σχολεία, κατασκήνωσεις, ιδρύματα προστασίας παιδιών.

Ποιες είναι οι συνέπειες της κακοποίησης και της συστηματικής συμπεριλαμβανομένης.

1η Έρευνα (ΤΡΑΥΜΑ - ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ-ΠΑΡΑΜΕΛΗΣΗ)

Διετής έρευνα που πραγματοποιήθηκε από Οργανισμό Υγείας των Η.Π.Α. με τη συμμετοχή 17.337 ενηλίκων και τη χρήση ερωτηματολογίων, καθώς και πλήθος άλλων ερευνών που «έτρεξαν» από το 1998 και μετά (περισσότερες από 50 δημοσιευμένες, ερευνητικές εργασίες) κατέληξαν μεταξύ άλλων στα εξής συμπεράσματα:

α) Αυτού του είδους τα βιώματα (κακοποίησης) δεν είναι σπάνια. 64% των συμμετεχόντων απάντησαν θετικά.

β) Κάθε φορά που προστίθεται ένα αρνητικό βίωμα κατά την παιδική ηλικία αυξάνει ο κίνδυνος εμφάνισης κάποιας χρόνιας πάθησης στην ενήλικη ζωή.

γ) Πολλαπλά αρνητικά βιώματα συνδέονται με πρόωρο θάνατο (θύματα έξι ή περισσότερων τέτοιων βιωμάτων έζησαν κατά μέσο όρο 20 χρόνια λιγότερο).

δ) Βιώματα παιδικής κακομεταχείρισης συνδέονται με αυξημένα ποσοστά εμφάνισης επικίνδυνης συμπεριφοράς: π.χ. πρόωρη έναρξη καπνίσματος, χρήση ναρκωτικών ουσιών, ανεπιθύμητες εγκυμοσύνες, αυτοκτονικές τάσεις κλπ.

ε) Υπάρχει μακροπρόθεσμο κοινωνικό και οικονομικό όφελος αντιμετώπισης τέτοιων βιωμάτων όχι μόνο για το ίδιο το θύμα αλλά και για το κοινωνικό σύνολο γενικότερα.

2η Έρευνα (ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΟΦΕΛΟΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗΣ, ΠΑΡΑΜΕΛΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ)

Σκοπός της συγκεκριμένης έρευνας ήταν να καταδείξει, αν συνδέεται το ιστορικό βιωμάτων κακοποίησης με την παραγωγικότητα που αναπτύσσει το άτομο στην ενήλικη ζωή του. Πραγματοποιήθηκε σε μεσοδυτική πολιτεία των Η.Π.Α. μεταξύ των ετών 1967-2005. Το συμπέρασμα, στο οποίο κατέληξαν οι ερευνητές, ήταν πως άτομα με τέτοιο ιστορικό έχουν σημαντικά λιγότερες πιθανότητες να αποκτήσουν οικονομική σταθερότητα στην ενήλικη ζωή τους, να αποκτήσουν πχ σπίτι, αυτοκίνητο, τραπεζικό λογαριασμό. Επίσης, λαμβάνουν χαμηλότερο οικονομικό εισόδημα από τα άτομα με μη ιστορικό. Συναφής έρευνα κατέληξε στο συμπέρασμα, πως το κόστος ιατροφαρμακευτικής περιθάλψης μακροχρόνια για την περίπτωση των θυμάτων, που δεν είχαν δεχθεί θεραπευτική παρέμβαση, ήταν αρκετά υψηλότερο από το αντίστοιχο του δείγματος που δεν είχε βιώσει

κακοποίηση ή εκμετάλλευση ή είχε δεχθεί εξειδικευμένη παρέμβαση θεραπευτική.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΟΥ CHILD ADVOCACY CENTRE (CAC)

Ένας θεραπευτής - ψυχολόγος από μια δομή CAC αναφέρει το παράδειγμα μίας παλαιότερης ασθενούς του, ας την ονομάσουμε «Cary». Η Cary είχε πέσει θύμα κακοποίησης από τον πατέρα μιας συμμαθήτριάς της. Κατήγγειλε το περιστατικό κι αντί να υποστηριχθεί από τις δομές και το σύστημα θυματοποιήθηκε πολλαπλά, καθότι για χρόνια έπρεπε να καταθέτει ξανά και ξανά και να παρίσταται σε δικαστικές διαδικασίες. Στο τέλος, η ίδια δήλωσε, πως αν μπορούσε να γυρίσει το χρόνο πίσω, δεν θα έκανε καμία καταγγελία, διότι όλο αυτό που πέρασε μετά ήταν πολύ χειρότερο από την ίδια την κακοποίηση.

Βασική αρχή της δομής CAC είναι, πως το «σύστημα» το οποίο καλείται να προστατεύσει τα παιδιά θύματα, δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να τα θυματοποιεί εκ νέου ή να επιτείνει καθ'οποιονδήποτε τρόπο το τραύμα που έχουν ήδη βιώσει.

Αρχικά (1981) στην πρώτη διεπιστημονική ομάδα του CAC συμμετείχαν οι εξής επαγγελματίες: εισαγγελείς αστυνομία και υπηρεσίες παιδικής προστασίας. Δεν συμμετείχαν γιατροί, επαγγελματίες υγείας και συνήγοροι των θυμάτων. Μέχρι το 1984 ενσωματώθηκαν και οι κατηγορίες που έλειπαν αρχικά. Το 1985 ξεκίνησε τη λειτουργία του το «Σπίτι των μικρών ανθρώπων». Ένα χρόνο μετά έγινε ΜΚΟ και το 1992 δημιουργήθηκε το πρώτο NATIONALL ADVOCACY CENTRE (NCAC). Το μόνιμο προσωπικό, που απασχολεί, φτάνει τα 50 άτομα. Σήμερα λειτουργούν περισσότερα από 800 NCACs στις ΗΠΑ και το μοντέλο αυτό έχει υιοθετηθεί από 19 άλλες χώρες παγκοσμίως. Το 2013 τα NCACs προσέφεραν τις υπηρεσίες τους σε περισσότερα από 293.000 παιδιά. Ορισμένα NCACs βρίσκονται μέσα σε άλλες υποδομές, όπως σε Νοσοκομεία Παιδών, σε Αστυνομικά Τμήματα και ΜΚΟ.

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΦΙΛΙΚΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΑΙΔΙ:

Τα NCACs προσφέρουν ένα ασφαλές και άνετο περιβάλλον, φιλικό προς τα παιδιά και τις οικογένειές τους. Περιλαμβάνουν κατάλληλα διαμορφωμένο δωμάτιο συνεντεύξεων, δωμάτιο παρατήρησης και τεχνολογικό εξοπλισμό. Επιπλέον, οι εγκαταστάσεις είναι προσαρμοσμένες με τέτοιο τρόπο ώστε να μπορούν να δεχτούν παιδιά που προέρχονται από διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ:

Οι παραπομπές στα CACs γίνονται αποκλειστικά από υπηρεσίες επιβολής του νόμου και υπηρεσίες παιδικής προστασίας.

ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:

Η ομάδα αποτελείται από γιατρούς, επαγγελματίες υγείας, επαγγελματίες ψυχικής υγείας, αστυνομία και εισαγγελείς. Η ροή εργασίας έχει ως εξής:

- Παραπομπή
- Ιατροδικαστική Αξιολόγηση Forensic Interview
- Γνωστοποίηση της κακοποίησης
- Ιατρικές εξετάσεις
- Ψυχική Υγεία (εκτίμηση & θεραπεία σε δεύτερο χρόνο)
- CPS ευρήματα
- Σύλληψη δράστη
- Ποινική Δίωξη

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ:

Η συνέντευξη του παιδιού πραγματοποιείται μόνο από έναν επαγγελματία, εξειδικευμένο στη λήψη τέτοιας συνέντευξης, ενώ οι λοιποί επαγγελματίες της διεπιστημονικής ομάδας βρίσκονται

σε παρακείμενο χώρο και παρακολουθούν μέσω οθόνης τη συνέντευξη, μπορούν δε να υποβάλλουν ερωτήσεις στο παιδί μόνο μέσω αυτού, που λαμβάνει τη συνέντευξη. Η διαδικασία συλλογής στοιχείων γίνεται με τρόπο φιλικό προς το παιδί, προκειμένου να στοιχειοθετηθεί η υπόθεση νομικά, ικανή να σταθεί σε δικαστήριο. Περιλαμβάνει εισαγωγικές ερωτήσεις, χτίσιμο σχέσης εμπιστοσύνης, narrative description, ερωτήσεις σε δεύτερο χρόνο και διευκρινίσεις και εγγραφή της όλης διαδικασίας και κατάθεσης του παιδιού σε οπτικοακουστικά μέσα.

ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ:

Παρέχονται εξειδικευμένες ιατρικές εξετάσεις, γνωματεύσεις και παραπομπές σε άλλους φορείς, αν χρειαστεί. Οι εξετάσεις προτείνονται σε κάθε περίπτωση, προκειμένου να διασφαλιστεί η υγεία του παιδιού και να αποκτηθούν στοιχεία που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν στο δικαστήριο. Ιατροδικαστικές εξετάσεις στα γεννητικά όργανα των παιδιών πραγματοποιούνται με ειδικό τομογράφο, ώστε να διαπιστώνονται τυχόν σωματικές κακώσεις σε αυτά, χωρίς να αγγίζονται από το χέρι ιατροδικαστή.

ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ:

Παρέχονται εξειδικευμένες υπηρεσίες προσαρμοσμένες στις ανάγκες κάθε παιδιού. Ακολουθείται γνωστικό-συμπεριφορική θεραπεία εστιασμένη στο τραυματικό γεγονός. Επίσης, ενθαρρύνεται η συμμετοχή του οικογενειακού περιβάλλοντος αν οι συνθήκες το επιτρέπουν. Όλη η διαδικασία εστιάζει στα θετικά, δηλαδή, στο τι καλό υπάρχει στην παρούσα κατάσταση του παιδιού πχ. σταθερό, ασφαλές περιβάλλον, πρόσωπο που μπορεί να προσφέρει αυτό το περιβάλλον στο παιδί κλπ.

CASE REVIEW & CASE TRACKING:

Όλα τα περιστατικά συζητούνται μεταξύ των μελών της ομάδας για ανταλλαγή απόψεων και καλύτερο συντονισμό. Όλα τα περιστατικά καταχωρούνται σε βάση δεδομένων προκειμένου να παρακολουθείται η εξέλιξη τους και να μπορεί να ανασυρθεί εύκολα στο ιστορικό.

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ, ΓΙΑ ΤΟ ΑΝΗΛΙΚΟ ΘΥΜΑ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΜΑΣ ΔΙΑΦΕΥΓΕΙ ΟΤΙ:

- Το παιδί - θύμα έχει το αίσθημα ότι δε γίνεται πιστευτό κι ότι υπάρχει καχυποψία στα λεγόμενά του (ενώ έρευνες έχουν δείξει πως το παιδί σε ποσοστό 98% λέει αλήθεια σχετικά με τη σεξουαλική παραβίαση).
- Το παιδί ως κατηγορός είναι σε θέση ανισότητας από άποψη ισχύος με τον ενήλικα δράστη (συναισθηματική ή νομική εξάρτηση, αντεκδικήσεις, απειλές).
- Ο ενήλικας δράστης μεταθέτει στο παιδί μέρος της ευθύνης: «ήσουν σύμφωνος», «θα στείλεις τον μπαμπά φυλακή» κι έτσι του δημιουργεί ενοχές.
- Κάθε μαρτυρία, που ζητείται στο παιδί, προκαλεί στο μυαλό του μια επανάληψη της κακοποίησης και ενεργοποιεί το μηχανισμό άμυνας, που το κάνουν να θέλει να ξεφύγει από την πραγματικότητα, με συνέπεια, αν του ζητείται επί έτη (όσο διαρκούν οι διαδικασίες αστικές ή ποινικές) να διηγείται τα περιστατικά της κακοποίησής του, να εμφανίζεται το παιδί να λέει διαφορετικά πράγματα κάθε φορά ή στο τέλος να αναφέρει πως δε θυμάται τίποτα.
- Η αντιμετώπιση με σοβαρότητα της μαρτυρίας ενός παιδιού θύματος, του τρόπου που πρέπει να λαμβάνεται και η μη δευτερογενής κακοποίησή του με την επανειλημμένη λήψη της έγινε για πρώτη φορά το 1988 στο Κεμπέκ του Καναδά και ακολούθως το 1992 στην I Ile Reunion (γαλλική αποικία), όπου υλοποιείται η Διαδικασία «MELANIE», ανάλογη με εκείνη των NCACs των Η.Π.Α.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ «MELANIE» (II Reunion)

I. Αρχική ανάκριση (προανάκριση)

- Γίνεται σε ουδέτερο χώρο.
- Γίνεται από ειδικευμένο αστυνομικό και ειδικευμένο ψυχολόγο ή παιδοψυχίατρο.
- Γίνεται συζήτηση με το κακοποιημένο σεξουαλικά παιδί «μη υποβλητική» (non suggestif).
- Η συζήτηση βιντεοσκοπείται και μαγνητοφωνείται.
- Ο αστυνομικός συντάσσει «πρακτικό δικαστικών πληροφοριών».
- Μια γραμματέας – δακτυλογράφος κάνει αυτούσια επανεγγραφή γραπτή.
- Ακολουθεί η συλλογή στοιχείων με τη μέθοδο της κλασσικής ανάκρισης (προανάκρισης).
- Έρευνα στον κοινωνικό περίγυρο του παιδιού.

II. Δικαστική ανάκριση

- Γίνεται από ανακριτή (δικαστικό).
- Πραγματογνωμοσύνη της εγκυρότητας των διηγήσεων του παιδιού από εμπειρογνώμονα εξειδικευμένο στην ανάλυση SNA (Statement Validity Analysis = Ανάλυση της εγκυρότητας μιας δήλωσης) (Καναδικής προέλευσης τεχνική με κριτήρια γραπτή μετεγγραφή και βιντεοκασσέτα).
- Ψυχολογική πραγματογνωμοσύνη του παιδιού.
- Υπαρξη συμπτωμάτων συνήθους συμπεριφοράς του κακοποιημένου σεξουαλικά παιδιού ενισχύει το λόγο του.
- Νέα ακρόαση από ανακριτή για ένα πεντάλεπτο αν χρειαστεί.
- Ο ανακριτής εμπιστεύεται αυτά που έχει πει αρχικά το παιδί.
- Προβολή της κασέτας στον κατ/νο και το συνήγορό του.
- Όχι κατ'αντιπαράσταση εξέταση δράστη και παιδιού.
- Σε περίπτωση που το παιδί έρθει σε αντιπαράσταση με το δράστη, η υπόθεση μπορεί να φθάσει στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.
- Εξέταση του κατηγορουμένου από εξειδικευμένο ψυχίατρο και ψυχολόγο.

III. Φάση της συζήτησης στο Δικαστήριο (Tribunal d' Assises)

- Όχι εμφάνιση του παιδιού στο ακροατήριο.
- Προβολή της κασέτας.
- Ερωτήσεις προς το παιδί μέσω κυκλώματος, από τον κατάλληλο επιστήμονα.
- Σε όλα τα στάδια το παιδί συνοδεύεται από πρόσωπο της εμπιστοσύνης του.

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Ήδη, στο Ελληνικό Δίκαιο με το άρθρο 226Α Κ.Π.Δ., ορίζεται η διαδικασία εξέτασης ανήλικου θύματος, που έχει προσβληθεί η προσωπική και γενετήσια ελευθερία του. Ειδικότερα, ορίζεται ότι:

1. Κατά την εξέταση ως μάρτυρα του ανήλικου θύματος των πράξεων που αναφέρονται στα άρθρα 323Α παρ. 4, 323Β εδάφιο α', 324, 336, 337 παρ. 3 και 4, 338, 339, 342, 343, 345, 346, 347, 348, 348Α, 349, 351, 351Α του ΠΚ, καθώς και στα άρθρα 87 παρ. 5 και 6 και 88 του Ν. 3386/2005 διορίζεται και παρίσταται, ως πραγματογνώμων, παιδοψυχολόγος ή παιδοψυχίατρος και σε περίπτωση έλλειψής τους, ψυχολόγος ή ψυχίατρος, χωρίς να εφαρμόζονται κατά τα λοιπά οι διατάξεις των άρθρων 204-208. (Όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο πέμπτο παρ. 3 του Ν. 3875/2010).

2. Ο παιδοψυχολόγος ή ο παιδοψυχίατρος προετοιμάζει τον ανήλικο για την εξέταση, συνεργαζόμενος προς τούτο με τους προανακριτικούς υπαλλήλους και με τους δικαστικούς λειτουργούς. Για το σκοπό αυτόν χρησιμοποιεί κατάλληλες διαγνωστικές μεθόδους, αποφαινεται για την αντιληπτική ικανότητα και την ψυχική κατάσταση του ανήλικου και διατυπώνει τις διαπιστώσεις του σε γραπτή έκθεση, που αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο

της δικογραφίας. Κατά την εξέταση παρίσταται ο παιδοψυχίατρος ή ο παιδοψυχολόγος και ο ανήλικος μπορεί να συνοδεύεται από τον νόμιμο εκπρόσωπό του, εκτός εάν ο ανακριτής απαγορεύσει την παρουσία του προσώπου αυτού με αιτιολογημένη απόφασή του για σπουδαίο λόγο, ιδίως σε περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων ή ανάμειξης του προσώπου αυτού στην ερευνώμενη πράξη. (Όπως το τελευταίο εδάφιο προστέθηκε με το άρθρο 6 παρ. 4 του Α'Κεφαλαίου του Ν. 3727/2008).

3. Η κατάθεση του ανηλικού συντάσσεται εγγράφως και καταχωρίζεται και σε ηλεκτρονικό οπτικοακουστικό μέσο, όταν αυτό είναι δυνατόν. Η ηλεκτρονική προβολή της κατάθεσης του ανηλικού αντικαθιστά τη φυσική παρουσία του στα επόμενα στάδια της διαδικασίας.

4. Η γραπτή κατάθεση του ανηλικού αναγιγνώσκεται πάντοτε στο ακροατήριο. Αν ο ανήλικος κατά την ακροαματική διαδικασία έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος, μπορεί να παρίσταται αυτοπροσώπως.

5. Μετά την εισαγωγή της υπόθεσης που αφορά σε πράξεις της παρ.1 στο ακροατήριο, ο εισαγγελέας ή οι διάδικοι μπορούν να ζητήσουν από τον πρόεδρο του δικαστηρίου την εξέταση του ανηλικού, αν δεν έχει εξετασθεί στην ανάκριση ή πρέπει να εξετασθεί συμπληρωματικά. Αν η αίτηση γίνει δεκτή, η εξέταση του ανηλικού γίνεται με βάση ερωτήσεις που έχουν τεθεί σαφώς, χωρίς την παρουσία των διαδίκων, στον τόπο όπου αυτός βρίσκεται από ανακριτικό υπάλληλο που τον διορίζει ο δικαστής που διέταξε την εξέταση. Οι παράγραφοι 1 και 2

του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και στις περιπτώσεις αυτές.

6. Η διάταξη του άρθρου 239 παρ.2 εφαρμόζεται ανάλογα και επί ανηλικών θυμάτων των αναφερόμενων στην παράγραφο 1 πράξεων. Στην περίπτωση αυτή η κοινωνική έρευνα μπορεί να διεξαχθεί και από κοινωνικούς λειτουργούς δήμων ή νομαρχών. (Όπως προστέθηκε με το άρθρο τρίτο παρ. 4 του Ν. 3625/2007)».

Ο Εθελοντικός Οργανισμός Παιδικής Προστασίας, «Χαμόγελο του Παιδιού» έχει διαμορφώσει και εξοπλίσει τεχνολογικά κατάλληλο χώρο, ώστε να είναι εφικτό να λαμβάνονται καταθέσεις παιδιών – θυμάτων, οι οποίες θα καταγράφονται οπτικοακουστικά.

Ήδη, σε Νομοσχέδιο του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων, προβλέπεται η Δημιουργία παρόμοιων δομών σε πέντε αρχικά Εφετειακές περιφέρειες της Χώρας, που θα ονομάζονται «Σπίτι του Παιδιού», καθώς και τροποποίηση του άρθρου 226Α του Π.Κ.

Ας θυμηθούμε πριν ολοκληρώσουμε την παρουσίαση μερικές σκέψεις του Αντώνη Σαμαράκη, αυτού του αιώνια έφηβου, για το παιδί:

«Όταν ένα και μόνο παιδί πεθαίνει από την πείνα και την έλλειψη περίθαλψης, όταν ένα και μόνο παιδί πεθαίνει ψυχικά στο περιθώριο, σε άθλιες συνθήκες διαβίωσης και δουλειάς, αποκομμένο από κάθε δυνατότητα συμμετοχής στο κοινωνικό γίγνεσθαι, τότε ο «ουρανοξύστης» του πολιτισμού μας σωριάζεται σε κομμάτια και θρύψαλα, γη και σποδός. Και δυστυχώς, στις μέρες μας και στις νύχτες μας δεν είναι για το

ένα μόνο παιδί ο έτσι ή αλλιώς θάνατος αλλά για εκατοντάδες εκατομμύρια αγγέλους – όχι βέβαια με ροζ μαγουλάκια αγγέλους».

- Μήπως και στη χώρα μας ήρθε η ώρα για κείνον τον καφέ που λέγαμε;

- Μήπως ήρθε η ώρα να γράψουμε ένα όμορφο τέλος σ' αυτό το τρομερό παραμύθι της δευτερογενούς κακοποίησης ανήλικων από το σύστημα, για τη θεσμική θωράκιση της μεταχείρισης των ανήλικων παραβατών και των ανήλικων θυμάτων;

- Μήπως έφθασε η ώρα ο Εγωϊστής Γίγαντας να σκύψει και να πάρει στην αγκαλιά του το μικρό Χριστό με τις πληγές στα χεράκια και στα πόδια και να κερδίσει τον Παράδεισο;

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1.- Ελένη Αγάθωνος-Γεωργοπούλου: «Παιδιά σε κίνδυνο ή επικίνδυνα παιδιά; Ψυχολογική θεώρηση».
- 2.- Εένη Δημητρίου-Βασιλοπούλου: «Ανήλικοι παραβάτες: Αντιμετώπισή τους από το Ελληνικό Δίκαιο: Πραγματικότητα και Προοπτικές».
- 3.- Εένη Δημητρίου-Βασιλοπούλου: «Ανήλικοι παραβάτες- ανήλικο θύμα: οι δύο όψεις του ίδιου νομίσματος».
- 4.- Εένη Δημητρίου-Βασιλοπούλου: Αντιμετώπιση του ανηλικού παραβάτη και του ανηλικού θύματος από την Ελληνική Νομοθεσία».
- 5.- Εένη Δημητρίου-Βασιλοπούλου: «Τα αναμορφωτικά και θεραπευτικά μέτρα για τους ανήλικους παραβάτες».
- 6.- Εένη Δημητρίου-Βασιλοπούλου: «Η εικόνα των ανηλικών παραβατών και των πράξεών τους».
- 7.- Εένη Δημητρίου-Βασιλοπούλου: «Αντί προλόγου».
8. Όλγα Θεμελή: «Τα παιδιά καταθέτει».
- 9.- Ειρήνη Μελίστα-Πανατζή: «Η παραβατικότητα των ανηλικών με βάση την εμπειρία από την Εισαγγελία Ανηλικών Αθηνών».
- 10.- Πέτρος Παπακωνσταντίνου: «Εφιάλτης για την Ευρώπη η βία των νέων» (Καθημερινή 24-2-2002).
- 11.- Ανθοζωή Χαΐδου: «Εγκληματολογικά κείμενα- Ανήλικοι».

ΔΡΑΣΕΙΣ (ΕΕΕ)

Επιστημονική Ημερίδα στη Θεσσαλονίκη – Κοπή πρωτοχρονιάτικης πίτας

Με επιτυχία πραγματοποιήθηκε την 27-1-2017 η ημερίδα που συνδιοργάνωσε η Ένωση Εισαγγελέων Ελλάδος με το Δικηγορικό Σύλλογο Θεσσαλονίκης και την Εισαγγελία Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης, με το επίκαιρο θέμα «Καταχραστές του Δημοσίου-Διαφθορά στο Δημόσιο», στο Συνεδριακό Κέντρο της Τράπεζας Πειραιώς στα Λαδάδικα, στη Θεσσαλονίκη. Στην εκδήλωση, στην οποία προήδρευσε ο κ. Χαράλαμπος Βουρλιώτης, Αντεισαγγελέας ΑΠ, αναλύθηκαν ζητήματα διαφθοράς στο Δημόσιο, η απάτη σε βάρος του Δημοσίου και τα μέτρα για τη δέσμευση των περιουσιακών στοιχείων με βάση τις αποφάσεις της αρχής καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων. Εισηγητές ήταν οι κ. Αδάμ Παπαδαμάκης, Καθηγητής Πανεπιστημίου, με θέμα «Ζητήματα που ανακύπτουν στην πράξη σε δικονομικό και ουσιαστικό επίπεδο κατά την εφαρμογή του Ν.1608/1950», κ. Κων/νος Χατζηπαζαρλής, μέλος Οργανισμού ΟΛΑΦ, με θέμα «η συμβολή του Οργανισμού ΟΛΑΦ στην προστασία των οικονομικών συμφερόντων της

Ε.Ε και η καταπολέμηση της διαφθοράς και οι σχέσεις της με τα κράτη μέλη της Ε.Ε.», κ. Ευαγγελία Καπετανοπούλου, Πρωτοδίκης, με θέμα «ο Ν.4022/2011 στην πράξη και προβλήματα από τη δικαστηριακή εμπειρία» και κ. Ευάγγελος Ζαμπίτης, Δικηγόρος, με θέμα «η δέσμευση περιουσιακών στοιχείων με βάση αποφάσεις του Προέδρου της Αρχής καταπολέμησης νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και οι τρόποι αποδέσμευσής τους». Την εκδήλωση χαιρέτησαν: ο Πρόεδρος του Δ.Σ. της Ένωσης Εισαγγελέων Ελλάδος κ Δημήτριος Ασπρογέρακας, Εισαγγελέας Εφετών, ο Διευθύνων την Εισαγγελία Πρωτοδικών Θεσσαλονίκης κος Λάμπρος Τσόγκας και ο Πρόεδρος Δ.Σ του Δικηγορικού Συλλόγου Θεσσαλονίκης Νικ. Βαλεργάκης.

Μετά το πέρας της ημερίδας έγινε η κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας της Ενώσεώς μας, που έλαβε χώρα στο ξενοδοχείο ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ, ώρα 9 μμ, ενώ ακολούθησε δείπνο και εορταστικό πρόγραμμα με συμμετοχή πολλών μελών μας.

Επίσκεψη μελών Ε.Ε.Ε. στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις Βρυξέλλες

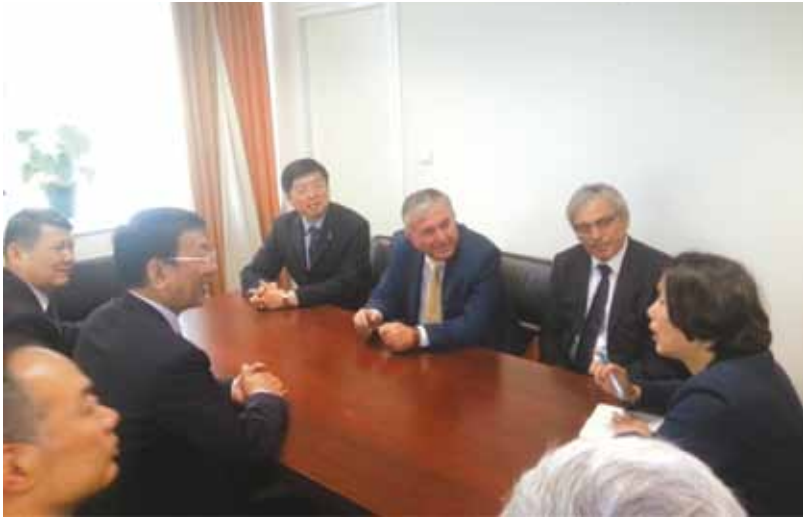

Με απόλυτη επιτυχία διοργανώθηκε και πραγματοποιήθηκε στις 26-29/3/2017 ταξίδι εισαγγελικών λειτουργιών μελών της Ε.Ε.Ε. στις Βρυξέλλες, και ενημερωτική επίσκεψη στο κτίριο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι συμμετέχοντες αναδείχθηκαν με κλήρωση κατά την Ετήσια Γενική Συνέλευση της

ΕΕΕ τον Δεκέμβριο του 2016. Η μετάβαση έλαβε χώρα κατόπιν πρόσκλησης Ελλήνων Ευρωβουλευτών με τους οποίους υπήρξαν ενημερωτικές συζητήσεις, ενώ έγινε ξενάγηση στον χώρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και παρατέθηκε δείπνο, εκφράζουμε δε τις ευχαριστίες της Ένωσης και των μελών της για την φιλοξενία αυτή.

Επίσκεψη Κινεζικής Αντιπροσωπείας Ανώτατων Εισαγγελικών Λειτουργών στην Αθήνα

Την 5-8/4/2017 πραγματοποίησαν επίσκεψη στην Αθήνα ο Γενικός Εισαγγελέας του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Κίνας και Πρόεδρος της Κινεζικής Ένωσης Εισαγγελέων, με δεκαμελή συνοδεία αποτελούμενη από τους Προϊστάμενους Εισαγγελείς των μεγαλύτερων Περιφερειών της Κίνας, τους Γενικούς Διευθυντές των Τμημάτων Ποινικής Δίωξης, Γενικής Διεύθυνσης και Διεθνούς Συνεργασίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Κίνας. Κατά τη διάρκεια της παραμονής τους στη χώρα μας συναντήθηκαν και αντήλλαξαν απόψεις με την ελληνική Εισαγγελική ηγεσία και ειδικότερα επισκέφθηκαν

την Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου κα Ξένη Δημητρίου- Βασιλοπούλου, (φωτό 3) τον Πρόεδρο της Ενώσεως Εισαγγελέων Ελλάδος κο Δημήτριο Ασπρογέρακα και τον Προϊστάμενο της Εισαγγελίας Εφετών Αθηνών κο Αντ. Λιόγα, (φωτό 1) καθώς και τον Υπουργό Δικαιοσύνης κο Σταύρο Κοντονή, τους παρατέθηκε δείπνο στο «roof garden» του Ξενοδοχείου Μ. Βρετανία και ξεναγήθηκαν στον αρχαιολογικό χώρο του Σουνίου από το Γενικό Γραμματέα Πάρη Αδάμη την αναπληρώτρια κα Χριστιάνα Φραγκιά και το μέλος του ΔΣ Ροζαλία Λάλλη. (φωτό 2).

ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ

Αναδιάρθρωση του Διοικητικού Συμβουλίου

Μετά την παραίτηση της Ταμίας του ΔΣ κ. Ευθυμίας Σωτηροπούλου, του Αναπληρωτή Γενικού Γραμματέα του ΔΣ κ. Ιωάννη Παναγόπουλου και του μέλους του Δ.Σ. Γεωργίου Νούλη, κατέλαβαν αντίστοιχα τρεις θέσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο, οι κ.κ. Χριστιάνα Φραγκιά, Σωτήριος Μπουγιούκος και Ροζαλία Λάλλη.

Επιστημονικά Άρθρα

Α/ Η ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΣ ΕΝΑΝΤΙ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ (2ο μέρος)

Γεωργίου Μιχ. ΔΟΥΒΑ, Εισαγγελέως Πρωτοδικών

ΑΔ. ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ Σ.Ε.Ε.Δ.

Κατά το **άρθρο 7 Ν. 3074/2002** (Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης. Αναβάθμιση του Σώματος Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης και του Συντονιστικού Οργάνου Επιθεώρησης και Ελέγχου και άλλες διατάξεις) « 1. α. Ο Εισαγγελέας Εφετών Αθηνών ασκεί την εποπτεία εφαρμογής του παρόντος νόμου για όσες ρυθμίσεις σχετίζονται με θέματα ποινικής ευθύνης υπαλλήλων. β. Πέραν των αρμοδιοτήτων, κατά τις προβλέψεις του άρθρου 5 παρ. 5 περ. γ' και των επόμενων παραγράφων, παρέχει τις αναγκαίες οδηγίες, σε κάθε περίπτωση που ζητείται η συνδρομή του από τον Προϊστάμενο του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. ή τους Επιθεωρητές Ελεγκτές, εφόσον κατά τη διενέργεια Επιθεώρησης, Ελέγχου ή έρευνας ανακλύπουν ποινικές ευθύνες. 2. Ο αρμόδιος, κατά τόπο, Εισαγγελέας Εφετών, ή ο κατά παραγγελίαν αυτού Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών ασκεί εποπτεία στις προκαταρκτικές έρευνες ή προανακρίσεις που διενεργούνται από τους Επιθεωρητές Ελεγκτές και τους Βοηθούς Επιθεωρητές Ελεγκτές του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.. Ειδικότερα στην εποπτεία αυτή περιλαμβάνεται και το δικαίωμα να παραγγέλλει τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης ή προανάκρισης, να λαμβάνει γνώση των υποθέσεων, που έχουν ποινικό χαρακτήρα, να παρακολουθεί την πορεία τους, να παρέχει οδηγίες, να δίδει παραγγελίες σε άλλες προανακριτικές ή Αστυνομικές Αρχές του κράτους, να ζητεί από αυτές τη συνδρομή τους ή τη συμπλήρωση των ερευνών που κάνει το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ., να παρίσταται κατά τη διενέργεια των ανακριτικών

πράξεων και να ασκεί τα δικαιώματα του άρθρου 6 του Ν. 2713/ 1999 (ΦΕΚ 89 Α'). 3. Οι Εισαγγελείς Πρωτοδικών υποβάλλουν, ανά εξάμηνο, στον αρμόδιο Εισαγγελέα Εφετών, αναλυτική κατάσταση των εκκρεμών υποθέσεων της παραγράφου 2α' του προηγούμενου άρθρου. Από τις καταστάσεις αυτές πρέπει να προκύπτει η τήρηση των προθεσμιών της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του άρθρου 6. Επίσης, μνημονεύονται σε αυτές τα ονοματεπώνυμα των κατηγορουμένων, οι υπηρεσίες στις οποίες υπηρετούν ή υπηρετούσαν, τα εγκλήματα για τα οποία κατηγορούνται, το δικονομικό στάδιο στο οποίο βρίσκονται οι σχετικές δικογραφίες, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία πληροφορία.

ΑΕ. ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ ΕΠΟΠΤΗΣ ΦΥΛΑΚΩΝ

Κατά το **άρθρο 572 Κ.Π.Δ.** «1. Ο εισαγγελέας των πλημμελειοδικών του τόπου όπου εκτίεται η ποινή ασκεί τις προβλεπόμενες στον Κώδικα βασικών κανόνων για τη μεταχείριση των κρατουμένων αρμοδιότητές του και μεριμνά για την έκτιση της ποινής και την εφαρμογή των μέτρων ασφαλείας, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα αυτού, του Ποινικού Κώδικα και των ειδικών νόμων για την εκτέλεση ποινών. 2. Για την άσκηση των κατά την παράγραφο 1 αρμοδιοτήτων του ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών επισκέπτεται τη φυλακή τουλάχιστον μια φορά την εβδομάδα. Κατά τις επισκέψεις αυτές δέχεται κρατούμενους που έχουν ζητήσει ακρόαση...».

Κατά το **άρθρ. 4 Ν.2776/1999** «Η εύρυθμη

λειτουργία και η ασφάλεια του καταστήματος σε εξαιρετικές περιπτώσεις είναι δυνατόν να δικαιολογούν περιορισμούς στους όρους διαβίωσης, οι οποίοι καθορίζονται κατά περίπτωση με απόφαση του αρμόδιου δικαστικού λειτουργού».

Β. ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΔΡΑΣΗ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΣΤΕΛΕΧΩΝΟΥΝ ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΒΑ. ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

Κατά το **άρθρο 61 του Συντάγματος** «1. Ο βουλευτής δεν καταδιώκεται ούτε εξετάζεται με οποιονδήποτε τρόπο για γνώμη ή ψήφο που έδωσε κατά την άσκηση των βουλευτικών καθηκόντων. 2. Ο βουλευτής διώκεται μόνο για συκοφαντική δυσφήμιση, κατά το νόμο, ύστερα από άδεια της Βουλής. Αρμόδιο για την εκδίκαση είναι το Εφετείο. Η άδεια θεωρείται ότι οριστικά δεν δόθηκε, αν η Βουλή δεν αποφανθεί μέσα σε σαράντα πέντε ημέρες αφότου η έγκληση περιήλθε στον Πρόεδρο της Βουλής. Αν η Βουλή αρνηθεί να δώσει την άδεια ή αν περάσει άπρακτη η προθεσμία, η πράξη θεωρείται ανέγκλητη. Η παράγραφος αυτή έχει εφαρμογή από την προσεχή βουλευτική περίοδο. 3. Ο βουλευτής δεν έχει υποχρέωση μαρτυρίας για πληροφορίες που περιήλθαν σ' αυτόν ή δόθηκαν από αυτόν κατά την άσκηση των καθηκόντων του, ούτε για τα πρόσωπα που του εμπιστεύθηκαν τις πληροφορίες ή στα οποία αυτός τις έδωσε».

Κατά το **άρθρο 62 του Συντάγματος** «1. Όσο διαρκεί η βουλευτική περίοδος ο βουλευτής

δεν διώκεται ούτε συλλαμβάνεται ούτε φυλακίζεται ούτε με άλλο τρόπο περιορίζεται χωρίς άδεια του Σώματος. Επίσης δεν διώκεται για πολιτικά εγκλήματα βουλευτής της Βουλής που διαλύθηκε, από τη διάλυση της και έως την ανακήρυξη των βουλευτών της νέας Βουλής. Η άδεια θεωρείται ότι δεν δόθηκε, αν η Βουλή δεν αποφανθεί μέσα σε τρεις μήνες αφότου η αίτηση του εισαγγελέα για δίωξη διαβιβάστηκε στον Πρόεδρο της Βουλής. Η τρίμηνη προθεσμία αναστέλλεται κατά τη διάρκεια των διακοπών της Βουλής. Δεν απαιτείται άδεια για τα αυτόφωρα κακούργηματα».

ΒΒ. ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΙ

Κατά το **άρθρο 86 του Συντάγματος** «1. Μόνο η Βουλή έχει την αρμοδιότητα να ασκεί δίωξη κατά όσων διατελούν ή διετέλεσαν μέλη της Κυβέρνησης ή Υφυπουργοί για ποινικά αδικήματα που τέλεσαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, όπως νόμος ορίζει. Απαγορεύεται η θέσπιση ιδιώνυμων υπουργικών αδικημάτων. 2. Δίωξη, ανάκριση, προανάκριση ή προκαταρκτική εξέταση κατά των προσώπων και για τα αδικήματα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεν επιτρέπεται χωρίς προηγούμενη απόφαση της Βουλής κατά την παράγραφο 3. Αν στο πλαίσιο άλλης ανάκρισης, προανάκρισης, προκαταρκτικής εξέτασης ή διοικητικής εξέτασης προκύψουν στοιχεία, τα οποία σχετίζονται με τα πρόσωπα και τα αδικήματα της προηγούμενης παραγράφου, αυτά διαβιβάζονται αμελλητί στη Βουλή από αυτόν που ενεργεί την ανάκριση, προανάκριση ή εξέταση. 3. Πρόταση άσκησης δίωξης υποβάλλεται από τριάντα τουλάχιστον βουλευτές. Η Βουλή, με απόφαση της που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των βουλευτών, συγκροτεί ειδική κοινοβουλευτική επιτροπή για τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης, διαφορετικά, η πρόταση απορρίπτεται ως προδήλως αβάσιμη. Το πόρισμα της επιτροπής του προηγούμενου εδαφίου εισάγεται στην Ολομέλεια της Βουλής η οποία αποφασίζει για την άσκηση ή μη δίωξης. Η σχετική απόφαση λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των βουλευτών. Η Βουλή μπορεί να ασκήσει την κατά την παράγραφο 1 αρμοδιότητα της μέχρι το πέρας της δεύτερης τακτικής συνόδου της βουλευτικής περιόδου που αρχίζει μετά την τέλεση του αδικήματος. Με τη διαδικασία και την πλειοψηφία του πρώτου εδαφίου της παραγράφου αυτής η Βουλή μπορεί οποτεδήποτε να ανακαλεί την απόφαση της ή να αναστέλλει τη δίωξη, την προδικασία ή την κύρια διαδικασία. 4. Αρμόδιο για την εκδίκαση των σχετικών υποθέσεων σε πρώτο και τελευταίο βαθμό είναι, ως ανώτατο δικαστήριο, Ειδικό Δικαστήριο που συγκροτείται για κάθε υπόθεση από έξι μέλη του Συμβουλίου της Επικρατείας και επτά μέλη του Αρείου Πάγου. Τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη του Ειδικού Δικαστηρίου κληρώνονται, μετά την άσκηση δίωξης, από τον Πρόεδρο της Βουλής σε δημόσια συνεδρίαση της Βουλής, μεταξύ των μελών των δύο ανώτατων αυτών δικαστηρίων, που έχουν διορισθεί ή προαχθεί στο βαθμό που κατέχουν πριν από την υποβολή πρότασης για άσκηση δίωξης. Του Ειδικού Δικαστηρίου προεδρεύει ο ανώτερος σε βαθμό από τα μέλη του Αρείου Πάγου που κληρώθηκαν και μεταξύ ομοίβαθμων ο αρχαιότερος. Στο πλαίσιο του Ειδικού Δικαστηρίου της παραγράφου αυτής λειτουργεί Δικαστικό Συμβούλιο που συγκροτείται για κάθε υπόθεση από δύο μέλη του Συμβουλίου της Επικρατείας και τρία μέλη του Αρείου Πάγου. Τα μέλη του Δικαστικού Συμβουλίου δεν μπορεί να είναι και μέλη του Ειδικού Δικαστηρίου. Με απόφαση του Δικαστικού Συμβουλίου ορίζεται ένα από τα μέλη του που ανήκει στον Αρειό Πάγο ως ανακριτής. Η προδικασία λήγει με την έκδοση βουλευματος. Καθήκοντα εισαγγελέα στο Ειδικό Δικαστήριο και στο Δικαστικό Συμβούλιο της παραγράφου αυτής ασκεί μέλος της Εισαγγελίας του Αρείου Πάγου που κληρώνεται μαζί με τον αναπληρωτή του. Το δεύτερο και τρίτο εδάφιο της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται και για τα μέλη του Δικαστικού Συμβουλίου ενώ το δεύτερο εδάφιο και για τον εισαγγελέα. Σε περίπτωση παραπομπής προσώπου που είναι ή διετέλεσε μέλος της Κυβέρνησης ή Υφυπουργός, ενώπιον του Ειδικού

Δικαστηρίου συμπαραπέμπονται και οι τυχόν συμμετοχοί, όπως νόμος ορίζει...»

ΒΒΓ. ΣΤΕΛΕΧΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

Σύμφωνα με το **άρθρο 43 Κ.Π.Δ. (Έναρξη ποινικής δίωξης)** «1.0 εισαγγελέας όταν λάβει τη μήνυση ή την αναφορά, κινεί την ποινική δίωξη, παραγγέλλοντας προανάκριση ή ανάκριση ή εισάγοντας την υπόθεση με απευθείας κλήση του κατηγορουμένου στο ακροατήριο, όπου αυτό προβλέπεται. Σε κακούργηματα κινεί την ποινική δίωξη μόνο εφόσον έχουν ενεργηθεί προκαταρκτική εξέταση ή προανακριτικές πράξεις κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 243 και προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για να κινηθεί η ποινική δίωξη. Αν έχει προηγηθεί ένορκη διοικητική εξέταση ή υπάρχει πόρισμα ή έκθεση ελέγχου του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης ή Σώματος ή Υπηρεσίας Επιθεώρησης και Ελέγχου των φορέων της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του ν. 3074/2002 (Α' 296) και προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για να κινηθεί η ποινική δίωξη, μπορεί να μην ενεργηθεί προκαταρκτική εξέταση.

Με τη διάταξη του **άρθρ. 12 παρ.1 Ν.3320/2005** ορίζεται ότι: «1. Ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών και ο γραμματέας του δικαστηρίου ή του δικαστικού συμβουλίου υποχρεούνται να ανακοινώνουν στον Γενικό Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης ο μὲν πρώτος την ποινική δίωξη, που ασκείται με κάθε μορφή συμμετοχής κατά υπαλλήλου, λειτουργού ή οργάνου των φορέων της παρ. 2α του άρθρου 1 του Ν. 3074/2002 για εγκλήματα περί την υπηρεσία (άρθρα 235 - 263Α Π.Κ.), περί τα υπομνήματα (άρθρα 216, 217, 218, 220, 222 Π.Κ.), κατά της ιδιοκτησίας (άρθρα 372, 375, 381, 382 Π.Κ.) και κατά περιουσιακών δικαιωμάτων (άρθρα 386, 386Α, 389, 390, 394), που στρέφονται κατά του Δημοσίου και των ως άνω φορέων, ο δε δεύτερος τα παραπεμπτικά ή απαλλακτικά βουλευματα, σε κάθε βαθμό δικαιοδοσίας, καθώς και τις εκδιδόμενες, επίσης σε κάθε βαθμό δικαιοδοσίας καταδικαστικές ή αθωωτικές αποφάσεις κατά των ως άνω προσώπων και για τις αξιόποινες αυτές πράξεις».

Κατά το **άρθρο 1 παρ. 2 Ν. 3074/2002** (Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης. Αναβάθμιση του Σώματος Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης και του Συντονιστικού Οργάνου Επιθεώρησης και Ελέγχου και άλλες διατάξεις) «Ο Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης: α. Μπορεί να διατάσσει, αυτεπαγγέλτως, τη διενέργεια επιθεωρήσεων, ελέγχων και ερευνών από το Σώμα Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης και από τα ιδιαίτερα Σώματα και Υπηρεσίες Επιθεώρησης και Ελέγχου των Υπουργείων, των Περιφερειών, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού, των επιχειρήσεων τους, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, των κρατικών νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου και των δημόσιων επιχειρήσεων ή επιχειρήσεων τη διοίκηση των οποίων ορίζει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με διοικητική πράξη ή ως μέτοχος».

Κατά το **άρθρ. 5. Ν. 3074/2002** «α. Μετά το πέρας της επιθεώρησης του ελέγχου ή της έρευνας, οι Επιθεωρητές Ελεγκτές και οι Βοηθοί Επιθεωρητές Ελεγκτές υποβάλλουν στον Ειδικό Γραμματέα εμπεριστατωμένη και τεκμηριωμένη έκθεση, στην οποία εκθέτουν τις διαπιστώσεις και τα συμπεράσματα του ελέγχου και προτείνουν λύσεις ή διατυπώνουν βελτιωτικές προτάσεις... β.ι. Αν κατά την κρίση του Επιθεωρητή Ελεγκτή ή Βοηθού Επιθεωρητή Ελεγκτή διαπιστώνονται παραβάσεις, που συνιστούν ποινικό ή πειθαρχικό αδίκημα, αυτές καταχωρούνται σε ειδικό κεφάλαιο της έκθεσης με πρόταση για την άσκηση ποινικής ή πειθαρχικής δίωξης... γ.ι. Εάν, σύμφωνα με το περιεχόμενο του ειδικού κεφαλαίου της ανωτέρω έκθεσης ανακύπτουν ποινικές ευθύνες, αντίγραφο αυτής με τα σχετικά στοιχεία κοινοποιείται, από τον Ειδικό Γραμματέα, στον ασκούντα την εποπτεία στο Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. Εισαγγελέα Εφετών, κατά την πρόβλεψη του άρθρου 7 του παρόντος νόμου. ιι. Ο εποπτεύων Εισαγγελέας Εφετών διαβιβάζει το φάκελο στον κατά τόπο αρμόδιο Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών. Σε εξαιρετικές ή επείγουσες περιπτώσεις μπορεί να παραγγέλλει στους Επιθεωρητές Ελεγκτές και στους Βοηθούς Επιθεωρητές Ελεγκτές του Σ.Ε.Δ.Δ., οι

οποίοι στην περίπτωση αυτή ενεργούν και ως ειδικοί ανακριτικοί υπάλληλοι, τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης. Η σχετική παραγγελία, με περίληψη του θέματος κοινοποιείται και στον αρμόδιο, κατά τόπο, Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών. Στο πλαίσιο αυτό ο εποπτεύων Εισαγγελέας Εφετών μπορεί να ζητήσει τη συνδρομή ή τη συμπλήρωση της προκαταρκτικής ή προανακριτικής έρευνας, από την Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων της Αστυνομίας ή τις κατά τόπους ανακριτικές ή προανακριτικές ή Αστυνομικές Αρχές. Επίσης, μπορεί να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στις διατάξεις του άρθρου 6 του Ν. 2713/1999 (ΦΕΚ 89 Α). Μετά την ολοκλήρωση της προκαταρκτικής εξέτασης ή προανάκρισης, η σχηματιζόμενη δικογραφία διαβιβάζεται στον κατά τόπο αρμόδιο Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών...».

Κατά το **άρθρ. 6 Ν. 3074/2002** (Προανακριτικές αρμοδιότητες του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. και δικονομικές ρυθμίσεις) «1. Οι Επιθεωρητές - Ελεγκτές και οι Βοηθοί Επιθεωρητές - Ελεγκτές δύνανται, κατά τις ειδικότερες προβλέψεις του επόμενου άρθρου, να διενεργούν προκαταρκτική εξέταση ή προανάκριση κατόπιν εισαγγελικής παραγγελίας, για υποθέσεις για τις οποίες διενεργείται ή έχει διενεργηθεί επιθεώρηση - έλεγχος του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. ή άλλων ελεγκτικών Σωμάτων.» «Στις προκαταρκτικές εξετάσεις ή προανακρίσεις που διενεργούνται από το Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. μπορούν να εκτελούν χρέη β' ανακριτικού υπαλλήλου και διοικητικοί υπάλληλοι ΓΙΕ, ΓΕ ή ΔΕ, οι οποίοι υπηρετούν με οποιαδήποτε σχέση στο Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.» ... δ. Προκειμένου για υποθέσεις, σε βαθμό πλημμελήματος, είτε μετά την περάτωση της προανάκρισης, είτε και χωρίς τη διενέργεια αυτής, ο αρμόδιος Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών εισάγει την υπόθεση στο ακροατήριο, με απευθείας κλήση στη συντομότερη δυνατή δικάσιμο. 3. Στις πόλεις Αθηνών, Πειραιώς και Θεσσαλονίκης η ανάκριση για τα εγκλήματα του άρθρου 2 παρ. 3 του παρόντος νόμου διεξάγεται από ανακριτές στους οποίους ανατίθεται αποκλειστικά η ανάκριση μόνο αυτών των εγκλημάτων. Δεν αποτελεί λόγο υποχρεωτικής αναβολής, εκκρεμής πειθαρχική διαδικασία, η οποία είναι συναφής με τη δικαζόμενη υπόθεση. 4.α. Ο Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών, όταν ασκεί ποινική δίωξη σε υποθέσεις της παρ. 2 του παρόντος άρθρου οφείλει να γνωστοποιεί την ποινική δίωξη, με περίληψη του θέματος στο Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. και στην αρμόδια υπηρεσία στην οποία υπηρετεί ή ανήκει οργανικά ο υπάλληλος. β. Οι Γραμματείς των δικαστηρίων ή δικαστικών συμβουλίων, οφείλουν να διαβιβάζουν στο Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. στην υπηρεσία στην οποία ανήκει οργανικά ο υπάλληλος τα παραπεμπτικά ή απαλλακτικά βουλευματα του πρώτου και του δεύτερου βαθμού δικαιοδοσίας, καθώς και τις πρωτοδικές, τελεσίδικες και αμετάκλητες καταδικαστικές ή απαλλακτικές αποφάσεις που αφορούν τις υποθέσεις αυτές».

ΒΔ. ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΙ

Κατά το **άρθρ. 111 Κ.Π.Δ.** «Το τριμελές εφετείο δικάζει τα αναφερόμενα στις πιο κάτω περιπτώσεις κακούργηματα, από τα υπαγόμενα δε στην αρμοδιότητα του μονομελούς εφετείου (άρθρο 110) εκείνα κατά των οποίων στο νόμο απειλείται η ποινή της ισόβιας κάθειρξης...6. Τα πλημμελήματα των δικαστών πολιτικής, ποινικής και διοικητικής δικαιοσύνης και εισαγγελέων, συμπεριλαμβανομένων των παρέδρων, των ειδικών πταιματοδικών, των μελών του Συμβουλίου της Επικρατείας, των παρέδρων, εισηγητών και δοκίμων εισηγητών του, των μελών του Ελεγκτικού Συνεδρίου, των παρέδρων, εισηγητών και δοκίμων εισηγητών του, του γενικού επιτρόπου, επιτρόπων και αντεπιτρόπων που υπηρετούν σε αυτό, καθώς και του γενικού επιτρόπου, επιτρόπων και αντεπιτρόπων επικρατείας στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια, των δικηγόρων και των μελών του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.».

Κατά το **άρθρο 136 Κ.Π.Δ.** «Το δικαστήριο που είναι αρμόδιο σύμφωνα με τα άρθρα 122-125 διατάζει την παραπομπή σε άλλο ισόβαθμο και ομοειδές όταν: ...ε) όταν ο εγκαλών ή ο ζημιωμένος ή ο κατηγορούμενος είναι δικαστικός λειτουργός από το βαθμό του παρέδρου σε πρωτοδικείο ή εισαγγελία

και άνω και υπηρετεί στο αρμόδιο σύμφωνα με τα άρθρα 122-125 δικαστήριο. Αν όμως πρόκειται για αυτόφωρα εγκλήματα σε βάρος δικαστικών λειτουργών που στρέφονται κατά της τιμής και της σωματικής ακεραιότητας τους, δεν διατάσσεται παραπομπή».

ΒΕ. ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΑΡΧΕΣ

Σύμφωνα με το **άρθρ. 1 παρ. 2 Ν. 3094/2003** «Ο Συνήγορος του Πολίτη και οι Βοηθοί Συνήγοροι δεν ευθύνονται, δεν διώκονται και δεν εξετάζονται για γνώμη που διατύπωσαν ή πράξη που διενήργησαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. Δίωξη επιτρέπεται κατόπιν εγκλήσεως μόνο για συκοφαντική δυσφήμιση, εξύβριση ή παραβίαση του απορρήτου». Με την **άρθρ.10 παρ.6 Ν.3207/2003**, ορίζεται ότι: «Οι διατάξεις του δεύτερου και τρίτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του Ν. 3094/2003 εφαρμόζονται και για τον Πρόεδρο και τα μέλη των γνωμοδοτικών οργάνων των άρθρων 49, 50 και 51 του Ν. 3028/2002». **Κατά το άρθρ. 5^Α Ν. 3051/2002**, ως προστέθηκε με το άρθρο 1 Ν.3613/2007 «Τα εδάφια τέταρτο και πέμπτο της παρ. 2 του άρθρου 1 του Ν. 3094/2003 εφαρμόζονται αναλόγως για τα μέλη όλων των συνταγματικώς κατοχυρωμένων Ανεξάρτητων Αρχών». Η ως άνω διάταξη ακαταδίωκτο και ασυλία χωρίς όμως να συνοδεύεται από διάταξη που να λειτουργεί ως ασφαλιστική δικλείδα, όπως η δυνατότητα άρσης της ασυλίας που υπάρχει για τους Βουλευτές. Γι' αυτό η διάταξη είναι αντισυνταγματική, καθώς αφαιρεί από τους ενδιαφερόμενους το συνταγματικό

δικαίωμα δικαστικής προστασίας κατά των μελών των ανεξάρτητων αρχών κατά τρόπο που παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας (άρθρ. 20 και 25 Συντάγματος). Παράλληλα, περιορίζει το δικαίωμα πρόσβασης σε δικαστήριο (άρθρ. 6 Ε.Σ.Δ.Α.).

Γ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

- Η Εισαγγελία ως ανεξάρτητη δικαστική Αρχή στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της οφείλει να συνεργάζεται με τα όργανα του Κράτους στη νόμιμη δράση τους.
- Ο θεσμός του Οικονομικού Εισαγγελέα ως σύλληψη είναι θεσμός χρήσιμος για τη μάχη κατά του οικονομικού εγκλήματος, ωστόσο θα πρέπει να επανεξεταστούν οι σχέσεις με τις κατά τόπους Εισαγγελίες, διότι έχουν παρατηρηθεί επικαλύψεις αρμοδιοτήτων, έλλειψη συντονισμού, συγκρουόμενες ενέργειες κ.λ.π.
- Ο θεσμός του Εισαγγελέα Διαφθοράς λειτουργεί ως αιχμή της Δικαιοσύνης στις υποθέσεις ιδιαίτερα μεγάλου κοινωνικού ενδιαφέροντος ή μείζονος δημοσίου συμφέροντος και αντιμετωπίζει επιτυχώς σε μεγάλο βαθμό ανακύπτουσες δυσκολίες ένεκα του θεσμικού πλαισίου, που εκμεταλλεύονται εγκληματίες του λευκού κολλάρου. Επομένως αυτός ο θεσμός θα πρέπει να ενισχυθεί.
- Το Σ.Ε.Ε.Δ. είναι εσωτερικό όργανο ελέγχου της Διοίκησης, η δε δικαστική του εποπτεία είναι μάλλον χαλαρή, καθόσον αφενός μεν ο εποπτεύων Εισαγγελέας Εφετών (και οι κατά τόπους Εισαγγελίες Πρωτοδικών) δεν έχει πρωτογενή εξουσία έρευνας

με αυτό το εξειδικευμένο όργανο ούτε αντίστροφα υπάρχει υποχρέωση πληροφόρησής του ανάλογη με αυτή που έχουν τα δικωτικά σώματα π.χ. του Υπουργείου Οικονομικών.

- Η ειδική προστασία του προσώπου του Βουλευτή δεν είναι απόλυτη, αφού αίρεται με απόφαση της Βουλής που παρέχει, μετά από αίτηση του αρμόδιου Εισαγγελέα την άδεια δίωξης βουλευτού για συγκεκριμένη αξιόποινη πράξη. Κατά τη συζήτηση για την παροχή άδειας, η Βουλή σύμφωνα με τον σκοπό και την έννοια της συνταγματικής διάταξης, δεν πρέπει να εξετάζει αν ο βουλευτής είναι αθώος ή ένοχος, αλλά μήπως η ασκούμενη δίωξη υποκρύπτει πολιτικούς σκοπούς.

- Με την ειδική διάταξη του άρθρ. 86 του Συντάγματος διατηρείται άθικτη η αποκλειστική αρμοδιότητα της Βουλής για τη δίωξη κατά μελών της Κυβέρνησης και Υφυπουργών. Η σχετική συνταγματική διάταξη είναι βέβαια δικαιοπολιτικά ισορροπημένη, ενόψει και της συγκρότησης του Ειδικού Δικαστηρίου από τακτικούς δικαστές. Ωστόσο, εφόσον σε μια ενδεχόμενη συνταγματική αναθεώρηση επιβεβαιωθεί και στο μέλλον η αυτή δικαιοπολιτική επιλογή (της αποκλειστικής δίωξης από τη Βουλή), θα πρέπει να επανεξεταστεί η σύντομη αποσβεστική προθεσμία της Βουλής για άσκηση της αρμοδιότητας της.

- Τέλος, η λειτουργική ανεξαρτησία των ανεξάρτητων αρχών αφορά την απαγόρευση ελέγχου και εποπτείας από την εκτελεστική και όχι τη δικαστική λειτουργία. Δηλαδή, οι ανεξάρτητες αρχές δεν είναι υπεράνω δικαιοσύνης.

Επιστημονικά Άρθρα

Β/ Η συρροή μεταξύ του εγκλήματος του άρθρου 25 παρ. 1 Ν. 1882/1990 με τα υπόλοιπα εγκλήματα φοροδιαφυγής-δεδικασμένο και εκκρεμοδικία μεταξύ τους

Του Αντεισαγγελέα Πρωτοδικών κ. Κωνσταντίνου Σπυρόπουλου

[Εισήγηση στην 3η Δημερίδα της Ε.Ε.Ν. – e ΘΕΜΙΣ, με θέμα «Επίκαιρα Ζητήματα Φορολογικού Δικαίου», που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα, στις 16-17 Δεκεμβρίου 2016].

1. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Ολοένα και συχνότερα τα ποινικά δικαστήρια καλούνται να αποφανθούν για το είδος της συρροής μεταξύ του εγκλήματος του άρθρου 25 παρ.1 του Ν.1882/1990 με τα υπόλοιπα εγκλήματα φοροδιαφυγής και ειδικότερα με αυτά της μη απόδοσης ή ανακριβούς απόδοσης ΦΠΑ και φόρου εισοδήματος, που προβλέπονταν από τα άρθρα 17 και 18 του Ν. 2523/1997 και τώρα προβλέπονται από το άρθρο 66 του Ν. 4174/2013 (όπως αυτό αντικ. από το άρθρο 8 του Ν.4337/2015), όταν το αντικείμενο της μη καταβολής είναι ο μη αποδοθείς ΦΠΑ ή το ποσό του φόρου εισοδήματος που απεκρύβη, όταν δηλαδή τα βεβαιωθέντα χρέη στο έγκλημα του άρθρου 25 παρ.1 του Ν.1882/1990 προέρχονται από μη αποδοθέντα ΦΠΑ ή αποκρυβέντα φόρο εισοδήματος. Το ερώτημα στο οποίο ειδικότερα καλούνται τα δικαστήρια να απαντήσουν είναι ένα η συρροή μεταξύ των εν λόγω εγκλημάτων είναι αληθινή οπότε ορθά σε βάρος ενός κατηγορουμένου ασκείται ποινική δίωξη και για τις δυο αυτές πράξεις ή εάν η συρροή μεταξύ τους είναι φαινομένη, οπότε η καταδίκη που προηγείται για κάποια από τις πράξεις αυτές αποκλείει την μεταγενέστερη ποινική δίωξη και την τιμώρηση και για την άλλη, καθώς το δικαστήριο που δικάζει την τελευταία πράξη οφείλει να κηρύξει την ποινική δίωξη απαράδεκτη λόγω εκκρεμοδικίας ή δεδικασμένου.

2. ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

Στη νομολογία του Αρείου Πάγου έχουν υποστηριχθεί τα τελευταία χρόνια και οι δυο απόψεις.

Έχει υποστηριχθεί κατ' αρχάς η άποψη που δέχεται ότι μεταξύ των σχετικών εγκλημάτων υπάρχει αληθινή συρροή και επομένως το δικαστήριο της ουσίας ορθώς καταδικάζει κάποιον για παράβαση του άρθρου 25 παρ.1 του Ν.1882/1990, ακόμα και αν το αντικείμενο της μη καταβολής προέρχεται από μη αποδοθέντα ΦΠΑ, για τον οποίο έχει αυτός προηγουμένως καταδικασθεί και για την πράξη της μη απόδοσης ή ανακριβούς απόδοσης ΦΠΑ, καθώς δεν υπάρχει εκκρεμοδικία ή δεδικασμένο από την προηγούμενη καταδίκη του. Έχει υποστηριχθεί, όμως, και η αντίθετη άποψη, σύμφωνα με την οποία μεταξύ των σχετικών διατάξεων υφίσταται σχέση φαινομένης συρροής και συνεπώς το δικαστήριο που δικάζει την μεταγενέστερη πράξη της μη καταβολής βεβαιωμένων χρεών οφείλει στην περίπτωση που το αντικείμενο της μη καταβολής είναι ο μη αποδοθείς ΦΠΑ για τον οποίο έχει ο ίδιος κατηγορούμενος προηγουμένως καταδικασθεί και για την πράξη της μη απόδοσης ΦΠΑ να κηρύξει τη δεύτερη χρονικά ασκηθείσα ποινική δίωξη απαράδεκτη λόγω εκκρεμοδικίας ή δεδικασμένου.

2Α) Ειδικότερα, έχει κριθεί με την Α.Π. (ΣΤ' Τμήμα) 2281/2009 (Ποιν. Χρ.Ξ/736) ότι το αδίκημα του άρθρου 25 παρ. 1 του Ν. 1882/1990 συρρέει αληθώς με το αδίκημα της μη απόδοσης ή ανακριβούς απόδοσης ΦΠΑ (άρθρο 18 του Ν. 2523/1997), δεδομένου ότι «από την αντιπαραβολή των παραπάνω διατάξεων προκύπτει ότι δεν υφίσταται φαινομένη συρροή μεταξύ τους με την έννοια ότι η διάταξη του άρθρου 18 του ως άνω νόμου ως ειδική έναντι της διάταξης του άρθρου 25 απορροφά την τελευταία. Και τούτο καθόσον τόσο κατά την αντικειμενική όσο και κατά την υποκειμενική

τους υπόσταση τα θεσπιζόμενα εγκλήματα μ' αυτές αποσκοπούν στον ποινικό κολασμό διαφορετικών εγκληματικών συμπεριφορών, έτσι ώστε να μη διαφεύγει τον ποινικό κολασμό εκείνος ο οποίος τέλεσε την αξιόποινη πράξη της μη απόδοσης ή ανακριβούς απόδοσης στο Δημόσιο του ΦΠΑ, που προβλέπεται και τιμωρείται από το άρθρο 18, αν δεν καταβάλει το από την συμπεριφορά του αυτή οφειλόμενο και βεβαιωθέν χρέος μέσα στις προθεσμίες που ορίζει το άρθρο 25 επιβαρυνόμενος με τόκους και προσαυξήσεις». Συνακόλουθα, σύμφωνα με την απόφαση, το δικαστήριο της ουσίας, το οποίο καταδικάζει τον κατηγορούμενο για μη εμπρόθεσμη καταβολή προς το Δημόσιο βεβαιωθέντος χρέους συνιστάμενου στην μη καταβολή ΦΠΑ, δεν παραβιάζει δεδικασμένο απορρέον από την καταδικαστική απόφαση για το αδίκημα του άρθρου 18 του Ν. 2523/1997 ούτε υπερβαίνει την εξουσία του.

Στην ίδια κατεύθυνση κινήθηκε το ΣΤ' Τμήμα του Αρείου Πάγου και με τις Α.Π. 814/2013 και 492/2014 (Τ.Ν.Π. ΝΟΜΟΣ), όπου απέρριψε σχετικές αιτήσεις αναρέσεως, διαπιστώνοντας ότι τα βεβαιωθέντα χρέη δεν ταυτίζονταν με τα ποσά του οφειλόμενου ΦΠΑ, χωρίς να λάβει και σαφή θέση στο συγκεκριμένο ζήτημα. Ομοίως, και το Ζ' Τμήμα του Αρείου Πάγου με τις ΑΠ 558/2014 (ΠοινΔικ 2014/689) και 656/2015 (Τ.Ν.Π. ΝΟΜΟΣ) έκρινε, ότι πρόκειται περί αληθινής συρροής των κρίσιμων εγκλημάτων, οπότε αποκρούστηκε η αίτηση περί παραβιάσεως του δεδικασμένου. Στο ίδιο πλαίσιο με τις ανωτέρω αποφάσεις κινήθηκε και η ΑΠ (ΣΤ Τμήμα) 791/2014 (Τ.Ν.Π. ΝΟΜΟΣ), η οποία πηγαίνοντας ένα βήμα παραπέρα ως προς το προστατευόμενο έννομο αγαθό από τις συγκεκριμένες

διατάξεις έκανε δεκτό ότι « με τη θέσπιση και τιμωρία των αδικημάτων της μη καταβολής χρεών προς το δημόσιο (Ν. 1882/1990) και της φοροδιαφυγής (Ν. 2523/1997), όπως ισχύουν, επιδιώκεται η προστασία διαφορετικών εννόμων αγαθών που πλήττονται με την τέλεση των προειρημμένων εγκλημάτων και ειδικότερα αφενός μεν των δημοσίων εσόδων, με την είσπραξη των πάσης φύσεως και ανεξαρτήτου αιτίας βεβαιωμένων και ληξιπρόθεσμων οφειλών προς το δημόσιο και αφετέρου της εμπέδωσης και διασφάλισης φορολογικής συνείδησης και ισονομίας, με την εκπλήρωση από τα φυσικά και νομικά πρόσωπα των αναλογούντων σ' αυτά φορολογικών υποχρεώσεων, με την αποφυγή των οποίων επιβαρύνονται δυσανάλογα οι υπόλοιποι από τους προς τούτο υπόχρεους. Άλλωστε η παραδοχή αυτή καταδεικνύεται και από τη διαφορετική ποινική μεταχείριση που επιφυλάσσεται στους δράστες των αξιοποιώντων αυτών πράξεων, καθόσον τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις του Ν. 1882/1990 αδικήματα της μη καταβολής χρεών προς το δημόσιο τιμωρούνται πάντοτε σε βαθμό πλημμελήματος ενώ αυτά της φοροδιαφυγής, τα οποία τυποποιούνται με τις διατάξεις του Ν. 2523/1997, τιμωρούνται σε ορισμένες περιπτώσεις ακόμη και σε βαθμό κακουργήματος».

Επίσης, με την ΑΠ (Ε' Τμήμα) 1233/2015 (Τ.Ν.Π. ΝΟΜΟΣ) έγινε δεκτό ότι: «Από τις προαναφερόμενες διατάξεις των άρθρων 18 παρ. 1 και 25 παρ. 1 του ν. 2523/1997 προκύπτει ότι δεν υπάρχει μεταξύ τους σχέση ειδικής προς γενική ή σχέση κυρίας προς επικουρική. Επίσης προκύπτει ότι καμία από τις πράξεις, που τυποποιούνται με αυτές τις διατάξεις, δεν συνιστά στοιχείο της αντικειμενικής υπόστασης ή επιβαρυντική περίσταση ή αναγκαίο μέσο τέλεσης ή αναγκαία συνέπεια της άλλης. Αντίθετα, προκύπτει ότι με τις σχετικές διατάξεις προβλέπονται και τυποποιούνται δύο ανεξάρτητες μεταξύ τους και αυτοτελώς κολάσιμες αξιόποινες πράξεις για τη διαφύλαξη του ίδιου έννομου αγαθού (της εξασφάλισης δημοσίων εσόδων με θέσπιση ποινικών κυρώσεων) με διαφορετική, όπως ήδη σημειώθηκε, υποκειμενική και αντικειμενική συγκρότηση η καθεμία από αυτές, οι οποίες τελούν σε αληθινή συρροή μεταξύ τους κατά την έννοια του άρθρου 94 ΠΚ και επισύρουν τις προβλεπόμενες αυτοτελείς ποινές. Το δε ενδεχόμενο μερικής ή ολικής ταύτισης κάποιου ή κάποιων μόνο από τα στοιχεία της αντικειμενικής τους υπόστασης, όπως η ύπαρξη χρέους ή χρεών από ΦΠΑ στον οικείο πίνακα βεβαιωμένων χρεών (που συνυποβάλλεται με την αίτηση του προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ ή του τελωνείου προς τον εισαγγελέα πρωτοδικών της έδρας τους για άσκηση ποινικής δίωξης) δεν αναιρεί την ετερότητα και αυτοτέλεια της νομοτυπικής συγκρότησης και τη διακριτή ποινική κύρωση των αντιστοιχών διαφορετικών εγκληματικών συμπεριφορών του υπαιτίου. Από αυτά παρέπεται ότι η σχετική απόφαση που εκδίδεται για τη μία από τις παραπάνω αξιόποινες πράξεις δεν δημιουργεί δεδικασμένο ή εκκρεμοδικία για την άλλη, αφού δεν υπάρχει ταύτιση μεταξύ τους».

Πρόσφατα, τέλος, με τις υπ' αριθμ. 130 και 135/2016 αποφάσεις του ΣΤ' Τμήματος (Τ.Ν.Π. ΝΟΜΟΣ) ο Α.Π τάχθηκε εκ νέου υπέρ της άποψης ότι το αδίκημα του άρθρου 25 παρ. 1 του Ν. 1882/1999 συρρέει αληθώς με τα υπόλοιπα αδικήματα φοροδιαφυγής. Συγκεκριμένα, με την ΑΠ 130/2016 έγινε δεκτό, ότι «με την παραπάνω διάταξη (ενν. του άρθρου 25 παρ.1 του 1882/1990) θεσπίζεται η ποινική ευθύνη από τη μη καταβολή προς το Δημόσιο χρεών, που είναι βεβαιωμένα στις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ) και η ποινική μεταχείριση διαφοροποιείται από το αδίκημα της φοροδιαφυγής ως προς το χρονικό σημείο έναρξης της ποινικής ευθύνης του υπαιτίου, αλλά και ως προς το ύψος του μεγέθους του χρέους. Έτσι, από την αντιπαραβολή των παραπάνω διατάξεων (ενν. του άρθρου 25 Ν.1882/1990 και των άρθρων 17, 18 και 19 του πρώην Ν. 2523/1997) προκύπτει ότι, τόσο κατά την αντικειμενική όσο και

κατά την υποκειμενική τους υπόσταση τα θεσπιζόμενα, με αυτές, εγκλήματα αποσκοπούν στον ποινικό κολασμό διαφορετικών εγκληματικών συμπεριφορών και συνεπώς μεταξύ αυτών, δεν υπάρχει ταυτότητα πράξης αλλά αληθής συρροή», ενώ με την ΑΠ 135/2016 έγινε δεκτό ότι «από την αντιπαραβολή των παραπάνω διατάξεων προκύπτει ότι, δεν υφίσταται φαινομένη συρροή μεταξύ τους με την έννοια ότι η διάταξη του αρθ.18 του ως άνω νόμου (2523/97) ως ειδική έναντι της διάταξης του αρθ. 25 ν. 1882/90 απορροφά την τελευταία. Και τούτο καθόσον τόσο κατά την αντικειμενική όσο και κατά την υποκειμενική τους υπόσταση τα θεσπιζόμενα, μ' αυτές, εγκλήματα αποσκοπούν στον ποινικό κολασμό διαφορετικών εγκληματικών συμπεριφορών, έτσι ώστε να μη διαφεύγει τον ποινικό κολασμό εκείνος ο οποίος τέλεσε την αξιοποιήσιμη πράξη της μη απόδοσης στο Δημόσιο φόρων ή τελών όπως και του ΦΠΑ που προβλέπονται και τιμωρούνται από τα αρθ. 17 και 18 του ν. 2523/1997 ήδη αρθ 8 ν.4337/2015 αν δεν καταβάλει το από την συμπεριφορά του αυτή οφειλόμενο και βεβαιωθέν χρέος μέσα στις προθεσμίες που ορίζει το αρθ. 25 ν. 1882/90 επιβαρυνόμενο με τους εκάστοτε αναλογούντες τόκους και προσαυξήσεις».

2B) Όπως προανέφερα, όμως, υπάρχουν και αποφάσεις του Α.Π. που δέχονται την αντίθετη άποψη. Πιο χαρακτηριστική από αυτές είναι η ΑΠ (Ε' Τμήμα) 446/2014 (ΠοινΔικ 2014/690), η οποία έκρινε ότι «από τις παραπάνω διατάξεις (ενν. αρ.25 Ν. 1882/1990 και 18 Ν.2523/1997) συνάγεται ότι και οι δύο παραβάσεις προβλέπονται από τις ίδιες διατάξεις του Ν. 2523/1997, που αντικατέστησε τον Ν. 1882/1990, συγκροτούνται από τα ίδια ακριβώς πραγματικά περιστατικά, τα οποία τελούν σε αδιάσπαστη ενότητα τόπου, χρόνου, τρόπου τέλεσης και υλικού αντικείμενου, τυποποιούνται με τον ίδιο τρόπο, όχι μόνο ως προς την αντικειμενική, αλλά και ως προς την υποκειμενική τους υπόσταση, αφού για την τεκμηρίωση και των δύο απαιτείται η συνδρομή του υποκειμενικού στοιχείου του δόλου, φέρουν τον ίδιο νομικό χαρακτηρισμό (φοροδιαφυγή) και αφορούν την προστασία του ίδιου έννομου αγαθού (διασφάλιση των δικαιωμάτων του Δημοσίου και ότι αφορά τη μη απώλεια εσόδων από φόρους κτλ δικαιώματα). Διαφέρουν μόνο ως προς το είδος και το ύψος της ποινής, διαφοροποίηση η οποία δεν αναιρεί την ταυτότητα των παραβάσεων, ως προϋπόθεση για την εφαρμογή του άρθρου 57 του Κ.Ποιν.Δ. Στην έννοια λοιπόν της φοροδιαφυγής που θεσπίζεται με το άρθρο 25 παρ. 1 του Ν. 1882/1990, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 23 παρ. 1 του Ν. 2523/1997, περιλαμβάνεται και η μη απόδοση του αναλογούντος φόρου προστιθέμενης αξίας, ως ειδικότερη μορφή φοροδιαφυγής» και ανήρεσε για παραβίαση δεδικασμένου την απόφαση του δικαστηρίου της ουσίας.

Με παρόμοιο περιεχόμενο είναι και η ΑΠ 357/2013 (Ε' Τμήμα) (ΠοινΔικ 2013/1094), η οποία έκρινε όμως την αντίθετη περίπτωση, ότι δηλαδή η προηγούμενη αμετάκλητη καταδίκη για μη καταβολή χρεών προς το δημόσιο όταν τα χρέη αυτά αφορούν την μη απόδοση ΦΠΑ, κωλύει λόγω δεδικασμένου την μεταγενέστερη ποινική δίωξη για την πράξη της μη απόδοσης ΦΠΑ για τα ίδια ποσά ΦΠΑ και αναίρεσε την προσβαλλόμενη απόφαση για παραβίαση δεδικασμένου και κήρυξε απαράδεκτη την ποινική δίωξη κατά του ανααιρεσιόντος για την πράξη για της μη απόδοσης ΦΠΑ, καθώς αυτός είχε προηγουμένως καταδικαστεί αμετάκλητα για μη καταβολή χρεών προς το Δημόσιο κατ' εξακολούθηση και μεταξύ των χρεών-πράξεων για τις οποίες αυτός καταδικάστηκε συμπεριλαμβάνονταν και δυο μερικότερες πράξεις μη απόδοσης ΦΠΑ για τις οποίες ακολούθως είχε ασκηθεί σε βάρος του η προαναφερθείσα κηρυχθείσα απαράδεκτη ποινική δίωξη για μη απόδοση ΦΠΑ.

3. ΘΕΩΡΙΑ

Στη θεωρία από την άλλη επικρατεί η άποψη ότι

η συρροή μεταξύ των συγκεκριμένων εγκλημάτων είναι φαινομενική.

Συγκεκριμένα, κατά τον Παύλου (Η αξιόποινη υπερημερία προς το Δημόσιο, Ποιν. Χρ. ΞΣΤ/3 επ.) η απάντηση στο ερώτημα τούτο είναι μονόδρομος: Η συνδρομή ουσιαστικής ταυτότητας της οφειλής, ταυτότητας της προσβολής, ταυτότητας των εννόμων αγαθών, που είναι και στις δυο περιπτώσεις η περιουσία του ελληνικού δημοσίου και φυσικά ταυτότητας του προσώπου του δράστη, αποτελεί τον ορισμό της γεγονοτικής ταυτότητας που απαιτείται για την αποφυγή της διπλής αξιολογήσεως της ίδιας πράξεως και εν προκειμένω έχουμε να κάνουμε με φαινομενική πραγματική συρροή, και εκ του λόγου τούτου, εφόσον πάντοτε ταυτίζονται βέβαια τα κύρια ποσά, ανεξαρτήτως προσαυξήσεων και λοιπών επιβαρύνσεων, που έχουν έναν προφανή εξαρτημένο χαρακτήρα και πρακτικά θα προσαυξάνουν την οφειλή, θα πρόκειται αναλόγως για περιπτώσεις εκκρεμοδικίας ή δεδικασμένου, οπότε και η νεότερη δίωξη θα πρέπει να κηρύσσεται ως απαράδεκτη. Σύμφωνα δε με τον Παπακυριάκου (σε Καϊάφα-Γκμπαντι, Οικονομικό Έγκλημα και Διαφθορά στο Δημόσιο Τομέα, σελ. 15 επ.) στη συζητούμενη περίπτωση προσβάλλεται τελικά μία μόνο μονάδα έννομου αγαθού και, κατ' επέκταση, η σχέση μεταξύ των περισσότερων αδικημάτων είναι αυτή της φαινομενικής συρροής, με το αδίκημα του άρθρου 25 Ν. 1882/1990 να συνιστά την απορροφώμενη συντιμωρητή-ύστερη πράξη. Εάν, ως εκ τούτου, έχει λάβει χώρα ήδη καταδίκη για κάποιο από τα αδικήματα των νόμων 2523/1997 σε σχέση με το αυτό υλικό αντικείμενο (: την αυτή φορολογική αξίωση), τυχόν παράλληλη δίωξη για το αδίκημα του άρθρου 25 Ν. 1882/1990 θα πρέπει να κηρύσσεται απαράδεκτη. Εάν, εξάλλου, έχει προηγηθεί διαδικαστικά καταδίκη για το αδίκημα του άρθρου 25 Ν. 1882/1990, η οποία καταλαμβάνει το σύνολο του διαφυγόντος ποσού φόρου, που αποτέλεσε υλικό αντικείμενο κάποιου των εγκλημάτων των άρθρων 17 και 18 Ν. 2523/1997, τότε ορθότερο είναι να εξετάζεται αν η καταδίκη για το αδίκημα του άρθρου 25 Ν. 1882/1990 εξαντλεί την απαξιολόγηση της συμπεριφοράς που τυποποιείται στις προαναφερόμενες φορολογικές και ποινικές διατάξεις ή / και αν η νεότερη, στηριγμένη σε άλλη νομική βάση, δίωξη αφορά τα ίδια κατ' ουσία πραγματικά γεγονότα, που αποτέλεσαν αντικείμενο της δίωξης και καταδίκης που προηγήθηκε με βάση το άρθρο 25 Ν. 1882/1990. Εφόσον η απάντηση σε κάποιο από τα παραπάνω ερωτήματα είναι θετική, τότε η νέα δίωξη με βάση τις διατάξεις του νόμου 2523/1997 θα πρέπει να κηρύσσεται απαράδεκτη.

4. ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ

Για την οριστική επίλυση του υπό συζήτηση προβλήματος προς την ορθή κατεύθυνση, χρήσιμη θα ήταν η θέσπιση μιας διατάξεως στο άρθρο 25 του Ν. 1882/1990 με περιεχόμενο ανάλογο με αυτό της νυν ισχύουσας διατάξεως του άρθρου 66 παρ.5 Ν. 4174/2013, στην οποία ορίζεται ρητά ότι για την κάλυψη του ορίου των 75.000€ και 200.000€ στο έγκλημα της έκδοσης και αποδοχής εικονικών φορολογικών στοιχείων για συναλλαγές ανύπαρκτες στο σύνολο τους, δεν υπολογίζονται φορολογικά στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν για τη διάπραξη ή την υποστήριξη κάποιας από τις πράξεις των παραγράφων 1 έως 4, οπότε ο δράστης τιμωρείται μόνο για την τελευταία ως αυτουργός ή συμμετοχος. Θα μπορούσε δηλαδή να προβλεφθεί και εδώ, ότι δεν υποβάλλεται αίτηση ποινική δίωξης για μη καταβολή βεβαιωμένων χρεών από την αρμόδια οικονομική υπηρεσία κατά ενός προσώπου εναντίον του οποίου έχει υποβληθεί μηνυτήρια αναφορά για φοροδιαφυγή, εφόσον το υλικό αντικείμενο της φοροδιαφυγής ταυτίζεται (χωρίς τις προσαυξήσεις εννοείται) με το αντικείμενο των βεβαιωμένων και ληξιπρόθεσμων χρεών.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Με βαθύτατη λύπη αποχαιρετούμε τους αγαπημένους συναδέλφους Ευγενία Παπαγεωργίου, Εισαγγελέα Εφετών, Χρυσούλα Παπαταξιάρχη, Αντεισαγγελέα Εφετών, Χρήστο Χατζηγεωργίου, Αντεισαγγελέα Πρωτοδικών. Η απώλεια των εκλεκτών συναδέλφων, που έφυγαν μέσα σε τόσο σύντομο διάστημα, οι οποίοι ασκούσαν τα καθήκοντά τους με ακεραιότητα και ευσυνειδησία, αφήνει οδυνηρό και δυσαναπλήρωτο κενό. Η Ε.Ε.Ε. για να τιμήσει τη μνήμη τους κατέθεσε στεφάνους κατά την εξόδιο ακολουθία τους και εκφράζει τα ειλικρινή συλλυπητήριά της στους συγγενείς των εκλιπόντων. Περαιτέρω, με απόφαση ΔΣ, κατατέθηκε ποσό

υπέρ της Εταιρείας Προστασίας Ανηλίκων εις μνήμην της συναδέλφου Χρυσούλας Παπαταξιάρχη και γνωστοποιήθηκαν οι με αριθ. 34011021700000 21762134217 και 5201710720006072010211720 τραπεζικοί λογαριασμοί της Εθνικής Τράπεζας και Τράπεζας Πειραιώς αντίστοιχα, με δικαιούχο την κα Αικατερίνη Παπαδοπούλου του Θεοδώρου, σύζυγο του εκλιπόντος συναδέλφου μας Χρήστου Χατζηγεωργίου, προκειμένου, όποιος εκ των συναδέλφων επιθυμεί, να συνδράμει στην υποστήριξη της οικογένειας αυτού.

ΓΡΑΜΜΑ ΜΝΗΜΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ ΕΦΕΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ΕΥΓΕΝΙΑ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

Γράφει ο Παναγιώτης Αγγελόπουλος, Εισαγγελέας Εφετών Αθηνών

«Αγαπητοί συνάδελφοι: Με βαθιά θλίψη σας ενημερώνουμε ότι η Ευγενία Παπαγεωργίου, Εισαγγελέας Εφετών, απεβίωσε. Η εξόδιος ακολουθία θα τελεσθεί σήμερα Δευτέρα, 20-3-2017 και ώρα 16:00, στον Ιερό Ναό Κοίμησης της Θεοτόκου, στην Κάντζα Παλλήνης (έξοδος Αττικής Οδού 17)»

Η ανακοίνωση της ενώσεως Εισαγγελέων Ελλάδος, έφθασε στον υπολογιστή όλων των συναδέλφων, ανά την Ελληνική επικράτεια πληροφορώντας μας, για την Κοίμηση της γελαστής συναδέλφου Ευγενίας Παπαγεωργίου, Εισαγγελέως Εφετών Αθηνών. Ήταν γεγονός! Η Ευγενία έφυγε για την Ουράνια Πατρίδα, όλων μας, εγκαταλείποντας τα πρόσκαιρα και εφήμερα.

Στον Ι. Ναό, που προσδιόριζε η ανακοίνωση, «συνήχθημεν επί τω αυτώ», να παραβρεθούμε στα γενέθλια της Ευγενίας στην αιωνιότητα και να την προπέμψουμε σ' αυτή. Εγκλωβισμένοι στις βασανιστικές παραμέτρους του χώρου και του χρόνου, λυπημένοι διαπορούμε, γιατί ο θάνατος τη συνάντησε τόσο νέα και η πάλη της μαζί του, ήταν τόσο μακροχρόνια και βασανιστική.

Το να απαντήσουμε λογικά, υπό το βάρος των αμαρτιών μας, το φόβο του δικού μας θανάτου και χωρίς πίστη, είναι μάταιο και αδιέξοδο. «Ενύσταξεν ή ψυχή μας από άκηδίας», ψάλλει ο υμνωδός στην εξόδιο ακολουθία.

Βασανιστικό και αναπάντητο το ερώτημα «γιατί τόσο νέα;» «γιατί η Ευγενία;» Σ' αυτό η εκκλησία απαντά πολύ πειστικά, στη σοφία Σολομώντος, στην Π. Διαθήκη: «Δίκαιος εάν φθάσει τελευτήσαι εν αναπαύσει έσται. Γήρας γάρ τίμιον ου το πολυχρόνιον ουδέ αριθμώ ετών μεμέτρηται, πολία γαρ εστί φρόνησις ανθρώποις και ηλικία γήρωσ βίος ακηλίδωτος...».

Η εκκλησία μας πιστεύει ότι από την ημέρα του θανάτου μας προγευόμεθα του παραδείσου ή προγευόμεθα της κολάσεως. Να γιατί το φοβερότατο μυστήριο του θανάτου είναι η γενέθλιος ημέρα μας στην αιωνιότητα. Πολύ παραστατικά μας το θυμίζει η Παραβολή του Πλουσίου και του Λαζάρου. Ανώνυμος ο πλούσιος, επώνυμος ο Λάζαρος κι' έχει τη σημασία του το γεγονός! «Ο θεός υπερηφανοίς αντιτάσσεται, ταπεινοίς δε δίδωσι χάριν» (Καθ. Επιστ. Ιακ. δ' .6) και ήταν ταπεινή εν ασθενεία η Ευγενία.

Το τραγικό για μας «τους περιλειπούμενους» και άκριτους, στην κρίση που μας μαστίζει, είναι πως δεν ακούμε τον Απόστολο Παύλο, που παραγγέλλει στους Θεσσαλονικείς: «.....μη λυπείσθε ώσπερ οι λοιποί οι μη έχοντες ελπίδα» (Α' Θεσ. 4:13). Γι' αυτό λυπούμεθα υπέρ το μέτρον και χωρίς ελπίδα. Κι όμως ο Ευαγγελιστής Ιωάννης, μας θυμίζει: «ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων καὶ πιστεύων τῷ πέμψαντί με, ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται, ἀλλὰ μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν...». Όποιος ακούει το λόγο μου θα έχει αιώνια ζωή και δεν θα κατακριθεί, αλλά θα μεταβεί από το θάνατο στη Αιωνία Ζωή.

Την προηγούμενη ημέρα, Κυριακή της Σταυροπροσκυνησεως η Εκκλησία, μας προέβαλε το σταυρό του Χριστού, στο μέσο της Μ. Τεσσαρακοστής, για να πάρουμε δύναμη στον πνευματικό αγώνα της νηστείας «προσδοκούντες την Ανάσταση». Την ίδια ημέρα παρακολουθούμε νοερά την Ευγενία, να αποθέτει στα πόδια του Χριστού τον δικό της πολυετή σταυρό, στολισμένο με τα δάκρυα της υπομονής και τους πόνους της ασθενείας, ζητώντας δικαιωματικά, «τον της δικαιοσύνης στέφανο». Δικαιωματικά επίσης, μέσα στο άπειρο έλεος του Θεού, προγεύεται του Παραδείσου. Δεν το λέω εγώ αυτό. Μας το βεβαίωσε ο Άγιος Πορφύριος, από τη βιωματική εμπειρία του: «Ο παράδεισος είναι γεμάτος από καρκινοπαθείς». Ο Άγιος Παΐσιος του

αιώνα μας, έλεγε συχνά, ότι κάποια φορά, ζήτησε από την Παναγία μας, να παρακαλέσει τον Κύριο, να βρεθεί το φάρμακο του Καρκίνου. Η Μεγαλόχαρη του απάντησε σ' αυτό το πολύ αγωνιώδες και ανθρώπινο αίτημα: «Μ' αυτή την αρρώστεια ο Γιός μου, γεμίζει τον Παράδεισο».

Με πίστη στο θέλημα του Θεού η Ευγενία εβίωσε, με Ιώβεια υπομονή την ασθένειά της. Είχαμε πολλές φορές συζητήσει και μου είχε κάνει εντύπωση το θάρρος της. Λίγο πριν μπει στο Νοσηλευτήριο για τελευταία φορά, συζητώντας ένα μεσημέρι στο διάδρομο μπροστά στο γραφείο της, μου είπε: «Παναγιώτη, τα πράγματα είναι δύσκολα. Υπομονή, μπορώ να κάνω και κάτι άλλο; Ό,τι θέλει ο Θεός, Εκείνος ξέρει» Ηρωική απάντηση και εμπιστοσύνη στο θέλημά Του! «Εκείνος ξέρει!» Αφορμή η απάντηση να δούμε, πόσο διαθέτουμε αυτό τον ηρωισμό. Προσωπικά ομολογώ, πως έχω σημαντικό έλλειμμα.

Η ανέλπιστα αιφνίδια αναχώρηση του συζύγου της και συναδέλφου μας, Σωτήρη Μπάγια, προσέθεσε δυσβάστακτο πόνο και επιβάρυνε, την ήδη δυσμενή κατάσταση της υγείας της. Προσευχόμαστε να τον συναντήσει και να φροντίζουν τα παιδιά τους, χαίροντες «ως εν Παραδείσω το πρίν».

Ο Κύριος την κάλεσε κοντά του ημέρα Κυριακή ευλογώντας την έξοδο της, με τον τρόπο που Εκείνος επέλεξε. Εμείς, σαν τα πρόβατα που τα ζυγώνει η θύελλα, μένουμε ενεοί και απορούντες. Ένα απέραντο βουβό «γιατί;» αιχμαλωτίζει το νού μας και πληροί το είναι μας.

Η Ευγενία κεκοιμημένη ήδη, όμορφη ψυχή, σελαγίζει στην αιωνιότητα. Ο Σοφός Σολομών (4/δ:7, 10-18), απαντάει στο γιατί: «ευάρεστος τω Θεώ γενόμενος ηγαπήθη και ζων μεταξύ αμαρτωλών μετετέθη· ηρπάγη, μη κακία αλλάξη σύνεσιν αυτού ή δόλος απατήση ψυχὴν αυτού· ...τελειωθείς εν ολίγω επλήρωσε χρόνους μακρούς, αρεστή γαρ ην Κυρίω η ψυχή αυτού...δια τούτο έσπευσεν εκ μέσου πονηρίας...»

Αφού ευαρέστησε τον Θεό αγαπήθηκε, και μετατέθηκε, επειδή ζούσε ανάμεσα σε αμαρτωλούς. Αρπάχθηκε μήπως η κακία αλλάξει τη σύνεσή της, ή μήπως απατήσει την ψυχή της δόλος. Αφού τελειοποιήθηκε σε σύντομο χρόνο, κάλυψε πολλά έτη (ενάρετης ζωής). Η ψυχή της άρεσε στον Κύριο. Γι' αυτό επισπεύθηκε να βγει μέσα από την πονηρία των ανθρώπων.

Τη θυμάμαι στη δεκαετία του 1980, νεαρή μητέρα και εργατική συνάδελφο, στη γειτονιά μας στη Λαμπρινή, να προσπαθεί να τα προλάβει και τα πρόφθανε όλα. Την Εισαγγελία, το σπίτι, τα παιδιά της, τις πολλές άλλες δραστηριότητές της. Πέρασε χρόνους, πόνους, πίκρες βάσανα, αλλά πάντα χαμογελώντας και ευπροσήγορη σε όλους. Έτσι χαμογελώντας έφυγε από την υπηρεσία ένα μεσημέρι και δεν ξαναγύρισε. Έτσι δοκιμάστηκε η Ευγενία στο καμίνι των θλίψεων του πόνου και της ασθενείας. «Ως χρυσόν εν χωνευτηρίω...» την εδοκίμασε ο Κύριος και «δια τούτο έσπευσεν εκ μέσου πονηρίας...».

Στο νοσηλευτήριο φύλακας άγγελός της τα παιδιά της και η συνάδελφος και πνευματική συγγενής της, η κ. Καλλιόπη Βαρδάκη, Αντεισαγγελέας Εφετών Πειραιώς. Η ίδια δεν ήθελε να τη δούμε στην κλίνη της ασθενείας της. Επιθυμούσε να την θυμόμαστε «Κυρά κι' Αρχόντισσα» και να μην τη δούμε στο έμπονο τέλος της επίγειας ζωής της.

Στο σύντομο, αλλά δημιουργικό πέρασμά της, από την εφήμερη ζωή μας, υπηρέτησε με αυτοθυσία, αυταπάρνηση, εντιμότητα και υπομονή, τις Εισαγγελίες Πρωτοδικών Αθηνών και Πειραιώς. Το ίδιο έκανε και στις Εισαγγελίες Εφετών Πειραιώς και Αθήνας. Εργάστηκε, παρά τα προβλήματα

της υγείας της, με ζήλο για την οργάνωση της υπηρεσίας DNA της Ελληνικής Αστυνομίας. Κάποιοι από την υπηρεσία αυτή ήταν στο Ναό μαζί με την Υποστράτηγο κ Πηνελόπη Μηνιάτη, για να της ειπουν το τελευταίο «χαίρε». Κατέλειπε μόνο αγαθές νοσταλγοποιές μνήμες και στα παιδιά και τους φίλους της, δυσπαρηγόρητο πόνο και δυσαναπλήρωτο κενό.

Διερωτώμαι: Ηρπάγη όντως ζώσα μεταξύ αμαρτωλών; Για να το λείει ο Σολομών σίγουρα είναι θεόπνευστο και άρα αληθινό. Η δική της αρπαγή είναι η δική μας πνευματική τιμωρία.

Γίναμε φτωχότεροι. Μείναμε και αμαρτωλοί και προβληματισμένοι. Εσύ διεγράφη από την υπηρεσιακή επετηρίδα και ενεγράφη στις δέλτους της αιωνιότητας. Εμείς δέσμοι της «επετηρίδος», περιφέρομε τις αμαρτίες μας κενοδοξούντες, ως «χαλκός ηχών και κύμβαλα αλλαλάζοντα». Θεώμεθα απαθώς και πνευματικά ενόχως, την οικοδόμηση της αποδόμησης των αξιών. Όλο αυτό το λέμε «κρίση» και βολευόμαστε σε ένα όρο χωρίς περιεχόμενο!

Αν δεν μας χώριζε ο χώρος και ο χρόνος, θα την ακούγαμε να μας επισημαίνει, με το χαρακτηριστικό της χαμόγελο, τις πρώτες κιόλας αιώνιες εμπειρίες με τα λόγια του Δαβίδ: «'Ανθρωπος, ωσει χόρτος αι ημέραι αυτού, ωσει άνθος του αγρού ούτως εξανθήσει...» (ψαλμός 102). Όλες οι ημέρες της ζωής μας σαν το χορτάρι του αγρού. Έτσι άνθισαν και έτσι παρήλθαν. Θα μας θύμιζες τους λόγους του Σοφού Σολομώντα (Σ. Σολ. Ε' 8-15), που προσδιορίζει με επιτυχημένες εικόνες το πρόσκαιρο της ζωής μας: «τί ωφέλησεν ἡμᾶς ἢ ὑπερηφανία; καὶ τι πλοῦτος μετὰ ἀλαζονίας συμβέβληται ἡμῖν; παρήλθεν ἐκεῖναι πάντα ὡς σκιά καὶ ὡς ἀγγελία παρατρέχουσα· ὡς ναῦς διερχομένη κυμαινόμενον ὕδωρ, ἥς διαβάσης οὐκ ἔστιν ἴχνος εὐρεῖν, οὐδὲ ἀτραπὸν τρόπιος αὐτῆς ἐν κύμασιν· ἢ ὡς ὄρνέου διαπτάντος ἀέρα οὐθὲν εὐρίσκεται τεκμήριον πορείας, οὕτως καὶ ἡμεῖς γεννηθέντες ἐξελίπομεν καὶ ἀρετῆς μὲν, σημεῖον οὐδὲν ἔσχομεν δεῖξαι, ἐν δὲ τῇ κακίᾳ ἡμῶν κατεδαπανήθημεν».

Δεν μας ωφέλησε τίποτα η υπερηφάνεια και ο πλούτος με την ανθρώπινη αλαζονεία συνδυασμένος. Πέρασαν όλα σαν σκιά και σαν μία είδηση, που την ακούμε και την ξεχνάμε. Σαν ένα καράβι που ταξίδεψε ήταν η ζωή μας, που αφού διασχίσει τη θάλασσα, δεν μπορούμε να βρούμε

τα ίχνη του και το δρόμο που ακολούθησε, μέσα στα κύματα. Δεν υπάρχει τρόπος. Σαν πουλί που πετώντας στον αέρα δεν βρίσκουμε κανένα ίχνος της πορείας του... Έτσι και μείς αφού γεννηθήκαμε φύγαμε από τον κόσμο και δεν έχουμε να δείξουμε κανένα σημείο αρετής «εκ των έργων σου κρινώ σε». Καταδαπανήσαμε τη ζωή μας μέσα στην κακία και τον εγωισμό λατρέψαμε το χρήμα και το χρυσό και χάσαμε την αιωνιότητα και το Χριστό. Τραγικοί και αυτοκαταστροφικοί οδοιπόροι.

Κλείνοντας το μνημονιόγραμμα αυτό, εύχομαι, η αγαπητή μας Ευγενία, να έχει καλήν απολογία, επί του φοβερού βήματος του Χριστού. Ελπίζω, ως Ελεήμων και Δικαιοκρίτης Κύριος, να αμείψει την υπομονή και την καρτερία της και να την κατατάξει εν χώρα ζώντων, ανοίγοντάς της διάπλατα τις πύλες του Παραδείσου.

Σε όλους εμάς, επιτρέψτε μου, να σημειώσω μικρό απόσπασμα, από ένα ωραίο ποίημα του Κωνσταντίνου Καλλινίκου. Απαντά επιτυχημένα και ποιητικά, στα πολλά «γιατί», που προκαλεί ο θάνατος.

«...Απήντησεν ο ασκητής με τη βαριά φωνή του προς ουρανούς υψώνοντας το χέρι το δεξί του:

Οπίσω από τα χρυσά εκεί επάνω νέφη
κεντά ο Μεγαλόχαρος ατίμητο γκεργκέφι.
Κι' εφ' όσον εις τα χαμηλά ημείς περιπατούμεν,
την όψι την ξανάστροφη, παιδί μου, θεωρούμεν.
Και είναι άρα φυσικόν λάθη ο νούς να βλέπη εκεί
που να ευχαριστή και να δοξάζη πρέπει.
Περίμενε σαν Χριστιανός να έλθη η ημέρα
που η ψυχή σου φτερωτή θα σχίση τον αιθέρα
και του Θεού το κέντημα απ' την καλή κυττάξης
και τότε... όλα σύστημα θα σου φανούν και τάξεις».

Καλή Ανάσταση Ευγενία,
και Καλή συνάντηση!!!

Αύξηση οργανικών θέσεων

Από το Υπουργείο Δικαιοσύνης τέθηκε στις 31.5.2017 σε δημόσια διαβούλευση, η οποία ολοκληρώθηκε την 12-6-2017, το σχέδιο Νόμου, με τίτλο «Μέτρα Θεραπείας ατόμων που απαλλάσσονται από την ποινή λόγω ψυχικής ή διανοητικής διαταραχής και λοιπές διατάξεις». Στο άρθρο 36 του ανωτέρω νομοσχεδίου, προβλέπεται η αύξηση των οργανικών θέσεων δικαστικών λειτουργιών πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης, από 1-5-2017, ως ακολούθως:

- των Αντεισαγγελέων Αρείου Πάγου κατά δύο (2), οριζομένου του συνολικού αριθμού αυτών σε είκοσι δύο (22),
- των Εισαγγελέων Εφετών κατά δύο (2), οριζομένου του συνολικού αριθμού αυτών σε πενήντα (50), και,
- των Αντεισαγγελέων Εφετών κατά δύο (2), οριζομένου του συνολικού αριθμού αυτών σε εκατόν τριάντα επτά (137).

ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ένωσης Εισαγγελέων Ελλάδος, στη συνεδρίαση της 27ης Μαΐου 2017, έλαβε την απόφαση να επιδοτήσει τη συμμετοχή των παιδιών συναδέλφων ηλικίας 6-16 ετών, στις κατασκηνώσεις «SPORTS VILLAGE Athitaki», στο Γραμματικό Αττικής,

και «ΜΙΑ ΦΟΡΑ ΚΑΙ ΕΝΑΝ ΚΑΙΡΟ...», στη Νέα Σκιώνη Χαλκιδικής, για τις κατασκηνωτικές περιόδους που θα επιλέξουν οι γονείς -συνάδελφοι διάρκειας 12 ημερών έκαστη. Η Ένωση Εισαγγελέων Ελλάδος θα καλύψει το χρηματικό ποσό των 200 ευρώ ανά παιδί.

